

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 korona

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:
4-Lasabcs pentt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, április 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Ki lesz az aradi püspök?
- A képviselőház ülése.
- Belgium a forradalom előtt.
- A konverzió a főrendiházban.
- Az aradi iparhatóság és az idegen kereskedők.
- Megvan a béke!
- Egyről-másról.
- Híres magyar kártyázók.
- Az aradi püspökség új intézője.
- Az aradi népkönyha beszámolója.
- Öngyilkos uriaszony.
- Művésznők a Keresztben.
- Pikáns válópár.
- Aradiak Konstantinápolyban.
- A pénzügyigazgatóság gyásza.
- Tüntetés Vássonyni ellen.
- Aradmegye közigazgatásából.
- Négymillió koronás család.

Ki lesz az aradi püspök?

Arad, április 12.

A Goldis József halálával megüresedett püspöki székhelyt már megindult a versengés, ezzel együtt a korteskedés és belső háború. Még kiterítve feküdt Goldis József, a jelöltek emberei már is megkezdték működésüket, a szavazatok lekötése iránt s a mai napig csak két jelölt állt egymással szembe: Hamsea Ágoston archimandrita és Mangra Vazul püspöki helynök. Ma azonban feltűnt a harmadik jelölt Papp Ignác protosinell, egyház-tanácsi előadó személyében.

Tudósítónk ma felkereste a román egyház egyik vezérferfiát s az a helyzetről a következőket adta elő:

Hamzseának és Mangrának a pártja eddig egyforma erős, a Papp Ignác által elvont szavazatok fogják tehát egyik vagy másik félt megbuktatni, de Pappnak semmi esetre sem lesz meg az abszolút többsége.

Megindultak tehát a béketárgyalások Papp Ignác szavazatai illetve a paktum megkötése iránt. Tudvalevő ugyanis, hogy Goldist is paktum segítette a püspöki székbe és pedig Mangrával kötött paktum. A díj a nagyváradi püspöki helynökség volt.

Mangra föltételei Papp Ignác szavazataért a következők volnának: Papp Ignác püspöki helynök Nagyváradon, Csorogár Romulus jelenlegi teológia igazgatót ki-nevezné Hamzsea Agoston archimandrita helyett a hódos-bodrogi szerztes rend főnökévé. Ez a főnökség fölér egy püspökséggel. Hamzsea megmaradna archimandritának.

Papp Ignác hívei azonban nem biznak Mangra ígéretében s biztosra veszik, hogy püspökké választása esetén Csorogár Romolust az ő legfanatikusabb hívét tenné meg nagyváradi püspöki helynöknek s Papp Ignácot cserben hagyná.

Hamsea hívei is tárgyalnak a Pappal kötendő paktum ügyében. Ők is Pappnak püspöki helynökséget ígérnek s úgy látzik, ebbe bele is fognak menni.

Annyi bizonyos, hogy bármelyik fél győz is, az egyház belbékéje meg lesz zavarva. Eddig is örökös háborúság folyt a tulzók és a mérsékelttek között a mostani választásnál pedig ez a háború még az eddigieknél is élesebb lesz.

Az ellentétek feltűntek már a Goldis püspök temetésére tett előkészületeknél. A tulzók semmi áron sem akarták hogy magyar nyelvű gyászjelentést adjon ki a szentszék. Csak nagy nehezen sikerült őket meggyőzni, hogy egy magyar főrend haláláról, magyar nyelven illik a főrendi ház tagjait értesíteni.

Mangra és hívei eljátszották a kisedet játékaikat. Lehetséges, hogy megválasztják, de még román körökben is úgy vélekednek, hogy az apostoli magyar király nem szentesíti meg, mert egy olyan embert a király csak rövid idő előtt nem akart audiencián fogadni, annak püspökké választására nem adhatja meg a szentesítést. A magyar főrendek közül pedig bizonyára nem egy jelentené ki Mangra megválasztása esetén, — hogy addig a főrendi házba nem lép be, míg ott a magyar állameszmének olyan ellensége ül, mint a jelenlegi püspök-aspiráns.

A román egyház józan, higgadt gondolkodású vezérferfiái végre valahára biztosítva szeretnék látni az egyház belbékéjét, s azért a püspökjelölteket a következő megállapodásra igyekeznek rábírní:

Hamsea Ágoston lenne a püspök. Mangra Vazul, a nagyváradi helynök megkapná a püspöki nagy arany keresztet s előlépne archimandritává. A hódosi zárda főnökségét megkapná Papp Ignác vagy Csorogár Romulus.

Ez a kombináció széles körben tesszéssel találkozott, mert az egyedüli módja a békés megoldásnak. (==)

TÁRCA

A tolvaj.

Írta: Vértesi Arnold.

A nyáron, mialatt a fürdőben volt, valami tolvaj behatolt a Bozóthy Farkas udvari tanácsos és kamarás muzeum-utcai lakásába, alkulcsal kinyitotta az ajtókat, feltörte a szekrényeket s elloptott egy négyszáz forintból szóló takarékpénztári könyvecskét, mely az íróasztal fiókjában hevert, s különböző értékes tárgyat, ugymint aranyórát, gyűrűket, gyémánt inggombokat, ezüst edény.

A többi pénzt és az értékpapírokat szerencsére nem tartotta otthon az udvari tanácsos ur, hanem a bankban őriztette. Az egész vesztesség tehát, melyet szenvedett, valami másfelezer lehetett. Csekélység olyan gazdag embernek, de szerfölött bosszankodott mégis mert kedves emléktárgyait lopták el s az a orang vagy azok a bitangok, akik itt jártak — talán bosszúból — még a falon függő arcképét is, melyet egy híres művész festett, összevagdalták.

Bozóthy Farkas, csak mikor hazaérkezett, akkor vette észre, mi történt a lakásán. Mindjárt bejelentette a rendőrségnek s néhány nap mulva már értesítették, hogy nyomában vannak a tolvajoknak. Bozóthy Farkas a volt ina-

sára gyanakodott, kit három honappal azelőtt elkergetett szolgálatából: azonban kisült, hogy ez az ember egészen ártatlan, s mások követék el a lopást.

A rendőrkapitány, kire a vizsgálat volt bízva, már pedzette. Az órát s a gyűrűket megtalálták egy zálogházban, s nemsokára hurokra került az is, aki elzálogosította, valami elzüllött fiatalember. Elfogták a vele vadházasságban élő nőt is. Kéri a rendőrkapitány a méltóságos urat, méltóztassék fölfáradni a hivatalba.

— Már megvannak, itt vannak, zár alatt vannak, — értesítette ő méltóságát a kapitány. — Az ember eleinte tagadta volna, de a szeretője az nem is tagadja, az nagyon szemtelenül viseli magát, más affélet is hanyortgat, hogy ő nem vitte el, csak azt, ami az övé. Igazán rettenetes megátalkodott személy. Már azt is gondoltam; vajjon nem örült-e? Mert másképp hogy beszélhetne olyat, hogy ami a méltóságodé, az az övé.

— Furcsa — szolt Bozóthy Farkas, akit bosszantott ez a história.

Neki soha életében semmiféle elzüllött nőszemélyekkel nem volt dolga, kik jogot formálhatnának erre amarra.

— Hogy hívják azt az asszonyt?

— Kövesdi Etel, ha az az igazí neve, mert az ilyen személyek minduntalan változtatják a nevüket, — felelt a rendőrkapitány.

Arra Bozóthy Farkas elsápadt. Olyan észrevehetően elsápadt, hogy a rendőrtisztviselőnek föltűnt. De diszkrét férfi volt, akinek kezén már sok kényes ügy megfordult, nos, itt is kellő tapintattal fog eljárni. Egy pillantással sem árulta el, amit észrevett; csak magában gondolta: no, lám, hát ez a Bozóthy Farkas is? Ez a szigorú erényhős, aki oly keményen szokta nyilatkozni a más emberek gyarlóságairól!

Bozóthy Farkas ezalatt összeszedte magát és most látszólag nyugodtabban kérdezte a férfi nevét. — A rendőrkapitány azt is megmondta:

— Valami Csordás Géza nevű foglalkozás nélküli egyén. Még három év előtt tisztességes kis hivatala volt, de akkor elbocsátották s azóta fokról-fokra sülyedt.

Bozóthy Farkas nem felelt, csak ott ült a széken sápadtan, szemét mereven a földre szegezve. Arca csaknem ólomszínűvé vált. A rendőrkapitány megjéjdt, hogy hirtelen valami baja lett a méltóságos urnak:

— Talán parancsol méltóságod egy pohár vizet?

A méltóságos ur bágyadtan intett a kezével:

— Köszönöm... Egy kis szédülés. Már elmúlt...

Aztán még egy darabig hallgatva ült ott. Ugy látszott, azon gondolkodik, vajon szóljon-e.

A balassa-gyarmati mandátum. A kir. Kuria, gróf Forgách Antal balassa-gyarmati orsz. képviselő választásának érvénytelenítése iránti ügyben tudvalegileg elrendelte a bizonyítási eljárást. Az ennek felvételére kiküldött ítélőtáblai bíró befejezte a vizsgálatot és az iratokat felterjesztette a kir. Kuriához. Ennek folytán Vavrik Béla a II. választási tanács elnöke, az ügy érdemleges tárgyalásának folytatására, határnapul május hó 8. napjának délután 10 óráját tűzte ki.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 12.

Szemere Miklós a mostanában legtöbbször emlegetett képviselő kezdte meg ma a kultuszvitát. Kissé akadozva, de messze hallható hangon és általános érdeklődés mellett beszélt az ifjúságról és neveléséről. Bizony sok igazat mondott. A főváros határozottan ártalmára van az ifjaknak. Szemere a Kárpátok alján, vagy a Balaton mellett ónaitaná a harmadik egyetem felállítását. Egész fejtegetését tetszéssel fogadták és sokan üdvözölték a folyosón is.

Utána Rátkay szóba hozta a Stadler érsek ügyét is, a melyre vonatkozólag Wlassics Gyula kultuszminister megnyugtató választ adott. Révai Mór szüzbeszéde szintén tetszést keltett.

A karzat a zsufolásig megtelt ma előkelő hölgyközönséggel, ott volt kezdettől fogva Messlényi Adrienne, a Nemzeti Színház tagja is az anyjával. Őket a Szemere Miklós beszéde vonzotta ide.

A folyosón is élénk volt az élet. Egy nagy csoportban Szemere fejtette ki azt, a mit benn el nem mondott és különösen Vészi Józseffel társalgott hosszabban.

A csoporthoz szegődött Károlyi István gróf is, a ki a főrendiház helyett ma is szívesebben időzik volt képviselőtársai között.

Részletes tudósításunk a következő:

A Kossuth szobor.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Plósz Sándor miniszterek.

Elnök bemutatja az irományokat.

Napirend előtt

Lengyel Zoltán sürgeti a Kossuth-szobor és a szabadságemlék felállítását érdeklően a miniszterelnökhöz beadott interpellációját.

Elnök kijelenti, hogy figyelmeztetni fogja a minisztert erre, de méltányosnak kell lenni és be kell várni a házszabályok által előírt harminc napot.

Következett a napirend: a vallás- és közoktatási költségvetés folytatolagos tárgyalása.

Szemere Miklós beszéde.

Szemere Miklós az egyetem koncepcióját nem tartja helyesnek, mert itt az erkölcs ellenőrzése ugyszólván semmi. A kormányoknak eddig csak a tanítás levezetett szeméi előtt és nem a nevelés. Külföldi példák felhozása után arra a következtetésre jut, hogy a fővárosok levegője nem alkalmas az ifjúság nevelésére és oktatására. Hideg talaj ez a fiatalságnak, mely elvesztik idealizmusukat és csak azt tanulják meg, hogy az arany a küszöbön fekszik. Megtanul bizonyos opportunizmust, megtanul földig hajolni, mint a nád a szél hatása alatt és megtanulja azt, hogy önzés legyen jellemének legfőbb vonása. Szólvá korában volt egy mozgalom, mely összehozta az egyetemi ifjakat, az a török mozgalom volt. Az egyetemen ritkán találkoztunk és ha találkoztunk is, nem a tudomány szomj vezetett bennünket oda. Az élet drága volt, a csábítás lépten-nyomon kísértett és így — még a legjobban dotáltaknak is — azon kellett járni eszünket, hogyan jövünk ki havi pénzükből. Ez külföldön nem fordult elő vele, még az oxfordi egyetemen sem, mert ott minden jó beosztású.

Azóta ez a helyzet nem változott, s ha változott is, az csak rosszabbra fordult. A megélhetés ma nehezebb, a létért való küzdelem általánosabb, az alkalom még csábítóbb, s a mindenféle épen nem épületes szórakozás elvonja az ifjúságot a tanulástól. A magyar egyetem a szellemi proletariatus melegágya, pedig helyette megelégedett és boldog polgárokra van szükségünk a haza, az emberiség számára. Ilyen generáció nevelése az államnak elsősorú kötelessége. Nevelni, erkölcsileg nevelni kell az ifjúságot, mert csak így lesz az ifjúság egy boldogabb jövő záloga. És hogy egy ilyen generáció létrejöhessen, nem az államra kell támaszkodnunk, hanem oda kell fordulnunk a felekezethez és azok támogatását kell kérnünk. Csodálja, hogy felekezeteink ez ügyben maguk már nem intézkedtek, hiszen első sorban nekik áll érdekében az, hogy az ifjúság erkölcsileg neveltesse. A protestánsok leányait kolostorokba küldik nevelés végett, mert magyar leánynevelő intézetünk nem megfelelő. Pedig — nem akar felekezeti gyűlölsé-

get kelteni — tapasztalásból tudja, hogy a zárdák nem nevelnek Loránty Zsuzsánnákat. (Élénk helyeslés a szélbalon.) Pedig a jó honleányoktól, azok honszeretétől függ nemzetünk jövője, mert kicsiny ezen nemzet és kicsiségét jó kvalitásával kell pótolnia. (Élénk helyeslés.)

Jó honleányokat, jó honfiakat kell nevelnünk! Helyes erkölcsi tréninget kell adni a mi ifjúságunknak. Ha versenylovainkat még serdülőfélében igába fogjuk és a Váci-utcán tréningeztetjük, letörne mindegyik és méltán kacagna rajtuk a világ. (Élénk tetszés és helyeslés.) A mai világ megrontja a mi ifjúságunk erkölcsét, nem is csoda, hiszen ha a kapucinus barátot a bálterembe küldnék, hogy ott imádkozzon, bizony őt is megbüvölné a tündéri hölgyek szeme; és elfeledné az imádságot. (Élénk derűtség és tetszés.)

A Kárpátok alján, a Balaton melléken az ország legszebb vidékén kell egyetemet állítani, mely nagyobb kincs lenne ránk nézve, mint minden aranybányánk. Azonban nem oly optimista, mintha ezt a közel jövőben látná, de semmiesetre nem szabad ezen fontos, és az egész jövőnkre kiható intézkedést nem szabad ad Calendas Graecas elodázni. Mindenesetre meg kell tenni a lépéseket, s ennek sürgetését azért tartja fontosnak, mert sajnos, kellő tisztelettel meg kell vallania, hogy a kormány nehezen mozdul, a felekezeteinkben bizni nem lehet. Lukács pénzügyminister kimutatott 273 millió fölösleget, ebből néhányat batran lehetne áldozni e fontos célra, különösen akkor, mikor látja, hogy milliókat költ hidakra.

Beöthy Akos: S az is összedül?! (Derűtség.)

Szemere Miklós: 34 milliót külső pompába, aranymeszelésbe önt az új országháznál, akkor bizonyára lesz pénze arra, hogy a nemzet testébe, véérébe, jövődjébe is beöntsön valamit. Ez nem pártkérdés, de nemzetlétünk kérdése.

Thaly Kálmán: Nem is talál nálunk ellenzésre ez a kérdés.

Szemere Miklós: A munka szeretetét, mint sportot kell beleoltani az ifjúságba. Azután ne csak jogokra tanítsuk az ifjúságot, de kötelességre is, hogy hasznos polgárokat neveljünk belőle. A tanárok meg ne féljenek a központtól való távolságtól, hiszen a mai korban térbeli disztancia nincs. Szeretné hinni, hogy vele érez az ifjúság, az anyák és a honleányok, és minden hazafi, nemzete jövődjét szíven hordja. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés és taps, szónokot számoan üdvözlök.)

A felekezetek és a kormány.

Rátkay László felhívja az összes felekezeteiket, hogy a közoktatás terén a magyarság érdekében többet tegyenek. Felhívja Stadler

Végre mégis megszólalt. Iparkodott, hogy hangja hideg és nyugodt legyen, de a rendőrtisztviselő éles figyelmét nem kerülte ki a fojtott, tompa hang hajszálnyi remegése sem.

A méltóságos ur lassan, megfontolva beszélt:

— Meggondoltam a dolgot. Nem kívánom azoknak a semmirevalóknak a megbüntetését. Menjen Isten hírével. Viszszavonom a panaszt.

A rendőrkapitány azt gondolta magában: — Ahá, hát mégis van valami közük ahhoz a hölgyhöz!

De az ilyen gondolatot az ember magának tartja. Ő méltóságával szemben a kapitány tudja, mi a köteles tisztelet. Nagyon sajnálja, de valóban nem igen lehet a dologon segíteni.

— Méltóztatik tudni: betöréses lopás... hivatalból üldözendő. És már megirtuk a jegyzőkönyvet is.

Bozóthy Farkas egy pillanatig szinte le-sujtva ült ott. Most már alig tudta büszkeségével palástolni mély megrendülését. De amint föltekintett, látta a rendőrtisztviselő kémielő szemét s arra fölállt és kalapja után nyúlt:

— A főkapitány urral kívánnék beszélni.

— Amint, parancsolja méltóságos uram — viszonzá a kapitány, tisztelettel meghajolva.

Azonban Bozóthy Farkas ismét mást gondolt. Letette a kalapját:

— Mégis inkább önnel végzem el. Minek

avatnék bele még mást is, ha nem szükséges? Önt diszkrét és lovagias embernek ismerik.

— Kérem, az kötelességünk — szölv a rendőrkapitány. — Mi olyanok vagyunk, mint a gyóntató papok, nálunk el van temetve a titok.

Bozóthy Farkas megtörülte homlokát. Nehezen jött a szó ajkára:

— Kérem, kapitány ur, ami lehetséges, amit a törvény megenged, tegye meg. Nagyon kellemetlen reám nézve ez a dolog. Az a — szerencsétlen teremtés az én mostoha leányom.

A kapitány megdöbbenve tekintett a büszke uriemberre, ki most egészen meggörnyedten roskadt a székre. Szörnyűség. Ennek az előkelő mostoha leánya. Persze ha erről előbb sejtélme lett volna. De talán még lehetne tenni valamit. Ha ő méltósága kinyilatkoztatná, hogy följelentése tévedésen alapult, a takarékpénztári könyvecské és az ékszerek csak elkalapoltak, — de már megkerültek, semmi sem hiányzik.

— Igen, igen, — kapott rajta mohón Bozóthy Farkas, — valami módon tessék elintézni, kérem. Megértheti kapitány ur, mennyire irtózom attól, hogy ez az ügy a bíróság elé kerüljön, a lapokban szellőztessék.

A rendőrkapitány fejével bólintott. Érti. Hogyne értené? Isten őrizzen attól mindenkit, hogy a lapok prédájára jusson. Reméli, hogy

az ügyet simán elintézheti, miután kijelenteni méltóztatott, hogy csak tévedés fordult elő.

— Igen, csak tévedés, — ismételte ő méltósága.

— Majd eszerint elkészítjük a jegyzőkönyvet. Kívánja talán méltóságod látni a vádlottakat.

— Csak a leányt. Avval óhajtanék beszélni.

— Mindjárt fölhivatom. És ha méltóságod talán tanuk nélkül óhajtana...

— Nem, kérem, sőt jobban szeretem, ha a kapitány ur jelen van. Nincs semmi olyan mondani valóm, amit el kellene titkolnom.

Egész életem nyitott könyv.

A kapitány mentegetődzött:

— Méltóságos uram, félre tett engem érteni.

Bevezették a leányt. Kiaszott alak volt, elhanyagolt, rompos öltözetben, beesett arcán a kiállt sok nyomoruság ott hagyta nyomát. Szépsége, fiatalságának zománca oda volt.

— Hát így kell egymást viszontlátnunk, Etel? — szólalt meg Bozóthy Farkas és a fájdalom, mely torkát fojtogatta, eltompította hangjának szigorúságát.

A leány dacosan felelt s vad, szilaj láng lobban föl szemében:

— Igaza van, nem így kellene egymást viszontlátnunk. Ahol én most állok, ott önnek kellene állni, ha csak egy csepp igazság volna a világon.

— Micsoda vakmerőség ez? — szölv köz-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

szerajevói érsek magyarellenes és a magyar nemzetet sértő nyilatkozatát, mely ellen a magyar kormány semmit sem tett. Ez jellemző a kormányra nézve. Elégtételt követel a megsértett magyar nemzetnek. (Élénk helyeslés az ellenzőken.)

Közoktatásunkról szólva, azt mondja, hogy a magyar kormányon olyanok ülnek, akik magyar nemzeti szempontból cselekedni a nemzetiségek ellen nem mernek. Az ellenőrzés és a tanfelügyelők hiányát hibáztatja. Rámutat annak veszedelmére, amit az iskolák hiánya okoz a magyarság romlására. A fehérmegyei és az alföldi állapotokat hozza fel.

Az 1848. XX. t.-cikkhez szólva kijelenti, hogy a függetlenségi párt nem akart felekezeti villongást, a határozati javaslat a magyarság megerősítését célozza csak. Hirdeti, hogy ápolni kell a katolikusok és protestánsok közti egyetértést, mert a magyar címet két angyal védi és védte évszázadokon át, az egyik angyal a katolicizmus, másik a protestantizmus. A felekezetek terhein segítsen a kormány, ezt célozza a függetlenségi párt. A költségvetést nem fogadja el.

Wlassics Gyula kijelenti, hogy a szerajevói érsek nem tartozik az ő hatáskörébe, de ha kiderül, hogy csakugyan sértő nemzetünkre Stadler nyilatkozata, elégtételt fog venni a kormány. A kezdő lépések ez ügyben már megtették. (Általános élénk helyeslés.)

Révai Mór a gazdasági szakiskolák fejlesztését sürgeti és statisztikai adatokkal igazolja, hogy ifjúságunk, úgy szólván, kerüli a gazdasági iskolákat és kereskedelmi tanfolyamokat. Így azután méltán aggodalom fog el bennünket, hogy erők hiján hogyan veszünk részt a jövő gazdasági küzdelmeiben. Ezek ellenében a jogi egyetemek túl vannak zsúfolva, úgy, hogy 30 év múlva 30 ezer ügyvéddel több lesz, mint amennyire szükség van. Az ily egészségtelen helyzet szüli a szellemi proletariátust. A jövő gazdasági küzdelmeiben a középosztályra lesz szükségünk, melynek derekát a kereskedői osztály képezné és ha nem lesz kereskedői osztályunk, a gazdasági küzdelemből aligha kerülhetünk ki győztesen. Bizik abban, hogy a társadalom be fogja látni a helytelen irányzatot, megérti a kor intő szövegét és a helyes utra fog lépni, hogy gazdasági kifejlésünk érdekében sorompóba szállhasson. A középiskolák, különösen a polgári iskolák reformját kívánja és tartja szükségesnek. Minél gyorsabb intézkedésre van szükség, mert jelen közgazdasági állapotaink olyan szakképzettséget követelnek, amilyentelán a legműveltebb Angliában sem találhatunk fel. Adja ki tehát a kormány

nyomán a társadalom a jelszót: Educate! Educate! A költségvetést elfogadja.

Marjai Péter azt fejtegeti, hogy a 1848. XX. tc.-nek a függetlenségi pártnak az a törekvése, hogy ma tiszta valláserkölcsös nemzetet neveljen. A mai kor embere felejté az Istent, (Élénk helyeslés a néppárton) leveti a Krisztusi alázatosságot és a lelketlen civilizáció vívmányain nyargal (Élénk helyeslés a néppárton) biciklire kap, automobilon rohan el a templom mellett, és a vallást és az erkölcsöt megveti. (Élénk helyeslés a néppárton.) Ez az erkölcsstelen, ez a vallástalan állapot tönkre fogja tenni ezt az amugy is gyöngye nemzetet. (Élénk helyeslés és taps a néppárton.) A Krisztusi szeretet azt hirdeti, hogy minden felekezetet tisztelni kell, mely a magyar nemzeti eszme szolgálatában áll. A munkaszünetről szólva helyteleníti, hogy vasárnap szesz és dohányt árulni szabad. A közoktatásnál felemlíti, hogy milyen nagy nálunk az irni olvasni nem tudók száma. A tanítók nyugdíj-ügyének revízióját sürgeti. A miniszter hiába buzdítja a társadalmat, hogy neveljen iparosokat, kereskedőket, de hát mi nek, hiszen létező iparosaink is nyomorognak, azok se tudnak megélni. Az 1848. XX. tc. tárgyalására tér át és azt fejtegeti, hogy ez törlesztése lenne az állam nagy adósságainak, melylyel a protestantizmusnak tartozik. A költségvetést nem fogadja el. csatlakozik Veress József határozati javaslatához. (Élénk helyeslés és taps a szélbalon és a néppárton.)

Ragályi az 1848. XX. törvényről szólva, a protestantizmus állami támogatását kéri.

Molnár János az egyházpolitikai törvények revízióját követeli.

Bogyay közbeszól valamit.

Zichy Aladár: Hát Hogyay miért nem tartja meg azt az ígéretet, hogy a revíziót sürgetni fogja?

Bogyay: Megtartom.

Molnár János határozati javaslatot nyújt be arra vonatkozólag, hogy a felekezetenkülsőség ne engedtesse meg.

Zichy Jenő a műemlékekről szól, Bedőházy a közoktatásról.

A vitát hétfőn folytatják.

TÁVIRATOK.

A királyról.

Bécs, április 12. A király ma délelőtt a vasutminiszter, a helytartó, a tartományi marsall és a polgármester társaságában bejárta a városi vasut dunacsatornai és windthali vonalát.

törni. Ugy-e, úgy van? Engem el kellett vinni hazulról, engem a zárdába kellett dugni, hogy azalatt mások foglalják el az én helyemet anyám szívében, új jövevények, akik azért születtek, hogy azoknak a kedvéért engem majd kitagadjanak.

— Csak magadat vádolhatod. Mikor megszöktél hazulról, elszakítottál minden kötelet. Mérhótelten szegyet hoztál reánk; anyád azt holtáig meg nem bocsáthatta.

— Oh, önnek kapóra jött az én szökésem. Ön jól tudta, hogy egyszer eljön az idő, mikor nem maradhatok tovább a szülői házban, mikor pokollá lesz nekem ott az élet.

— Férjhez mehettél volna tisztességesen.

— Valami olyan előkelő úri emberhez, mint ön, ugye? Ugyan kifogástalan gavallérhoz. Miért nem adtak ahhoz, akit szerettem?

— Ahhoz a sehonnaihoz? Ahhoz a rongy emberhez? Egy irnokhoz?

— Igaz, nem volt rangja, nem volt fényes nevű családja, de volt szíve, ami önnek soha sem volt. Ön elcsapta hivatalából, azt akarta, éhen haljunk.

— Azt akartam, hogy eszedre térítselek. De minden hiában volt. Most végre idejutottál. Bezárathatnák, mint tolvajt, de nem bántalak, futni hagylak, menj, ahová akarsz, még gondoskodni is fogok, hogy megélhess.

— Milyen nagylelkű ön! — kacagott gúnyosan a fiatal nő. — A zsvány még alamizs-

Elített lázító.

New-York, április 12. A legfőbb törvény-szék felebbezési osztálya helybenhagyta azt az ítéletet, a mely Most Jánost Mac Kinley meggyilkolása alkalmával lapjában közölt lázító cikkéért elítélte.

A konverzió a főrendiházban.

(A mai ülés.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 12.

A főrendiház ma Csáky Albin gróf elnökelete alatt a konverzió-javaslatot tárgyalta és fogadta el.

A kormányt Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László és Fejérváry Géza báró miniszterek képviselték.

Elnök bejelenti, hogy a delegáció május 6-ára van egybehíva.

Következett a konverzió-javaslat tárgyalása.

Szapáry Gyula gróf konstatálja, hogy a pénzügyi bizottság javaslata ápr. 10 éről van kelteve és így a házszabályokban megkivánt 3 nap még nem mult el a mai tárgyalásig. Ezért indítványozza, hogy az ügy fontosságára és sürgősségére való tekintettel, tekintsen el a főrendiház a konstatált hiánytól.

A főrendiház elfogadta az indítványt.

Zichy Nándor gróf kijelenti, hogy a főrendiháznak még kevesebb anyag áll rendelkezésül, mint a képviselőháznak. A konverziót sem időszerűnek, sem pénzügyileg kedvezőnek nem tartja. A pénzügyminiszter vérmes reményekkel van eltelve, de csalódnai fog. Sajnálattal kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Lukács László pénzügyminiszter mindenkéltől kijelenti, Zichy ellenkező állításával szemben, hogy a főrendiháznak még több anyaga volt a konverzióról, mint a képviselőháznak. Bizonyítja ezután, hogy a konverzió megcsinálása időszerű volt és hogy alig lehetett volna alkalmasabb időpontot találni erre, mert most pénzbőség van épen a gazdasági pangás miatt, holott remélhetőleg rövid idő múlva megszűnik a pangás, friss, eleven gazdasági élet indul meg, és ezzel megszűnik a pénzbőség is. Kéri a javaslat elfogadását.

Zichy Nándor fel akar szólalni.

Elnök kijelenti, hogy a vita be van zárva.

Zichy: (dühösen.) Ha még jobban megszerítjük a házszabályokat, akkor nem is érdemes ide bejönni.

Elnök: A vita bezárása után senkisem szólalt fel.

be a rendőrkapitány. — Köszönje meg ő méltóságának, hogy oly kegyes volt és eljött a maga kiszabadítása végett.

— Olyan kegyes volt? Még el is jött? — gúnyolódott keserűen a fiatal nő. — Es mit kíván tőlem azért a kegyességért?

— Semmi egyebet, etel, csak azt, hogy térj vissza a tisztességes életre.

— Ugy? visszatérjek? Talán éppen az ön házába?

— Nem, menj ahová akarsz. Menj ki külföldre, az legjobb lesz. En adok neked évpénzt, amiből megélhatsz. Hagyd el azt az embert, akivel összeadtad magadat. Most már láthatod, hová vezet ez az élet.

— Ki kényszerített rá?

— Senki sem kényszerített rá, csak a saját makacságod. Az a zabolátlan makacságod, mely sirba vitte anyádat.

— Anyámat? — Ne beszéljen az anyámról. Ön már előbb megfosztott tőle. Miért tolatkodott be közénk, holott addig oly boldogan éltünk?

— Isten látja lelkemet, hogy nem viseltem irántad rossz indulattal. Mikor édesanyádat gyűlvettem, szeretni akartalak, mint a saját gyermekemet. Te tetted nekem lehetlenné.

— Ne esküdjön. Az ön fajtája mindig elő tud állni szép szavakkal és nemes érzelmeikkel. Oh, az semmibe sem kerül. En dacos voltam, engedetlen voltam, engem meg kellett

nát is akar osztani annak, akit mindenéből kifosztott. Adja vissza örökségemet.

Bozóthy Farkas hidegen, mevetően felelt:

— Azt pörölted már. A bíróság elutasított keresetteddel. Tőlem nincs jogod semmit követelni. Boldogult édes anyád minden vagyona minket illet, engem és gyermekeimet a végrendelet értelmében. En csak irgalomból adok neked, de annyit adok, hogy becsületesen megélhess belőle. Csak azt a feltételt kötöm ki, hogy attól a gazembertől megválj.

A nő indulatosan vágott szavába s szeme fenyegetően villogott:

— Itéltessen el, ha mer. De nem fogok elválni.

Bozóthy Farkas sápadtan, haragtól reszketve fogódzott a szék karjába.

A kapitány közbelépett s kiszólt egy rendőrnek: Vezessék el ezt a nőt.

— Nagyon sajnálom, méltóságos uram, ezt a kellemetlen jelenetet, — szólt aztán, mikor csak ketten maradtak. — Mit méltóztatik már most határozni?

Bozóthy Farkas már most visszanyerte hideg, előkelő nyugalmát:

— Fentartom panaszomat. A bűnösök lakoljanak.

A rendőrkapitány meghajtotta magát, és aláíratta a jegyzőkönyvet.

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

A részlete s tárgyalás során

a 4. §-nál

Zichy Nándor néhány észrevételt tesz a miniszter beszédére, mire Lukács miniszter újabb felvilágosításokat ad.

A javaslatot ezután részleteiben is elfogadták.

Az ülés ezzel véget ért.

Belgium a forradalom előtt.

(A katonaság és a szocialisták harca.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 12.

Brüsszelből ma a következő táviratot kaptuk: A kamara tegnapi viharos ülése után a szocialista baloldali tagjai elhatározták, hogy a lakosságot felszólítják, hogy sem ma, sem holnap este ne tüntessenek. A kamarából a Népházba mentek, ahol gyűlés volt. A Népháza előtti tért katonaság tartja megszállva. A polgárőrség és a rendőrség mindenütt megakadályozta tiznél több embernek a gyülekezését. A gyűlésen *Destree* szocialista képviselő felszólította a lakosságot, hogy a jövő héttől kezdve lépjen akcióba. A munkások az általános sztrájk fegyveréhez folyamodjanak, ha a kormány erőszakhoz nyúl. *Van der Velda* képviselő felszólította a lakosságot, hogy tartsa meg higgadtságát és csak hétfőn tüntessen. Felszólította a jelenlevőket, hogy kis csoportokban hagyják el a termet, nehogy összetűzzenek a csendőrséggel. *Van der Velde* beszéde alatt a Népháza előtt dulakodásra került a dolog. A rendőrség karddal támadta meg a tüntetőket, a kik közül egyet megsebesített. Egy lovasított csendőrcsapat elkergette a tüntetőket a Népháza bejáratától, a miben a rendőrség kivont karddal támogatta. Végre sikerült a környékbeli utcákat kiüríteni. *Van der Veldt* is magával ragadta az áradat, úgy hogy kénytelen volt menekülni.

Tegnap este 10 óra tájban megújultak a tüntetések a Népháza környékén. A rendőrségnek többször közbe kellett lépnie. Három ember megsebesült és 15-öt letartóztattak. A letartóztatottak nagyobb részénél revolver volt. A tüntetőket visszataszították a Grande Placera, a hol újra megütköztek a rendőrséggel. Ott is megsebesítettek három embert.

Liegeben tegnap este 2000 tüntető járta be az utcákat és a fogház előtt tüntettek az általános választójog éltetésével. Egy másik körülből 1000 főnyi csoport csatlakozott hozzájuk és azután együtt mentek a Népháza elé, ahol több szónok heves beszédet mondott a kormány ellen és felszólította a munkásokat, hogy hétfőn kezdjék meg az általános sztrájkot. A rendőrség közbelépett, mire verekedés támadt, amelyben több ember megsebesült.

Gentben a pályaudvar előtt tegnap este nagy néptömeg várta forradalmi dalok éneklése mellett a Brüsszelből hazatérő genti képviselőket. A vonat megérkezésekor a klerikális képviselőket fütyüléssel fogadták. A tüntetőket lovaság verte szét. Egy munkás megsebesült. — A képviselőket rendőrtisztviselők és lovaskatonák kísérték lakásukra.

Brüsszelből táviratozzák: Tegnap este 11 órakor a Rue Laute-on újabb összeütközés volt, a melyben a tüntetők egy rendőrt két revolverlövessel megsebesítettek. Fél 12 órakor a rendőrség kiürítette a Népházát. Ez alkalommal egy tüzérhadnagyot a fején kővel megsebesítettek. A Rue de l'Escalier-n folyton lövöldöztek. A Rue des Alexiens-en egy tüntetőt karddal megsebesítettek. Az új folyamán letartóztatott tüntetők kihallgatását már megkezdtek. A *Petit Bleu* jelentése szerint tegnap este a Népháza előtt lezajlott tüntetés alatt nagy

néptömeg verődött össze a régi gabonacsarnok előtti téren. A csendőrség hozzálátott a tér kiürítéséhez. Minthogy a tüntetők ellentálltak, néhány rendőr megtámadta a tömeget és visszavonulásra kényszerítette. Egyszerre a Rue de la Monagne-on kialudtak a lámpák. A polgárőrség előrenyomult, de az ablakokból lövések fogadták, úgy, hogy kénytelen volt visszavonulni. Egy tisztnek a nyakát horzsolta egy golyó. Az ezredes kiadta a parancsot, hogy a katonaság tüzeljen, ha az ablakokból lönek. Mikor a lámpákat újra meggyújtották, észrevették, hogy a tüntetők torlászokat kezdtek állítani. A csendőrség végre elkergette a tömeget. A Népháza előtt letartóztatott fiatal emberek közül hatot tovább is fogságban tartanak.

Késő jjen a következőket távirják Brüsszelből: A miniszterianács elhatározásából utasították a katonaságot, hogy ha hétfőig nem áll helyre a nyugalom, löjjen a tömeg közé. E határozatot közölték a szocialista vezérekkel, kik azonban nem hajlandók a zavargást lecsendesíteni. A helyzet a lehető legválságosabb. A vidékről folyton aggasztó hírek érkeznek.

Az aradi iparhatóság és az idegen kereskedők.

(Még egy fiók-üzlet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Azokat a visszaéléseket, melyeket az elavult ipartörvény, s a legújabbban hozzáfűzött vigéctörvény könnyen nyújtható szakaszai között az idegen utazók és kereskedők uton-utfélen megkísértenek, dicséretes buzgalommal igyekeznek már gyökerében elfojtani az aradi iparhatóság.

A legutolsó ily törekvések közt említhető a *Brachfeld ügy*, mely végső forum előtt is befejeztetvén, elvi jelentőségűvé tette a főkapitány azon határozatát, hogy a fióküzlet legyen üzlet s ne mintaraktár. Elrendelte a miniszter ez ügyből kifolyólag azt is, hogy a budapesti cég köteles üzleti helyiségét előzetesen pontosan megjelölni s csak ezután fogja megkapni az iparigazolványt.

Mint értesülünk, e határozat folytán a *Brachfeld-cég* letett azon szándékáról, hogy a *templom-utcában* emeleti szobában rendezzen be üzleti helyiséget s rendes, nyitott üzletet fog berendezni.

Érdekes módon akarta legújabbban egy bécsi cégnek fiókját egy helybeli „magánzó“ üzemben tartani. Az eset a következő:

Az említett cégnek az országban van legalább 20 fiókja. Mindegyik fiókban egy régebb alkalmazottja szerepel üzletvezetőként rendes fizetés mellett. A bécsi cég aradi fiókját átadta múlt év december havában egy itteni magánzónak, a ki beült az üzletbe, átvette az áruraktárt s folytatta az árusítást — anélkül, hogy a megfelelő kereskedői iparigazolványt beszerezte volna. Az üzlet felett ott maradt a bécsi cég neve, de a cég embereitől mi sem maradt ott.

Mikor a hatóság az ügy iránt érdeklődni kezdett, a bécsi cég azt a jelentést tette, hogy az aradi ur mint „elárusító bizományos“ szerepel az aradi fiókban. A főkapitány ezt a bejelentést tudomásul nem vette, s az aradi magánzó ellen, ki a bécsi cég neve alatt sajátját hasznára kereskedett: a további eljárást folyamatba tette.

Rövid két sorból áll a főkapitányi intézkedés, de rávilágít azon visszaélésekre, melyeket e cimen elkövetni lehetett volna, így az aradi magánzónak a kereseti adó alól való kibujását, a német portékának magyar szóval való aján-

lását, bizonytalanságot az ipari életben és így tovább.

A kihágási eljárás az illető magánzó-kereskedő ellen folyamatban van s megvagyunk győződve, hogy a főkapitány, ki ezuttal is a helyi ipar kiváló pártolójaként jelentkezett: méltóan fogja büntetni az „elárusító bizományos“t.

De ez eset új jelenséget mutat. A vigécelles mozgalomban szidták a vigéceket, az idegen kereskedőt, kérték a közönséget, hogy ne rendeljen, de megfélekedtek az intézők azokról a kereskedőkről és iparosokról, kik, — mint a legutóbbi pesti minta is igazolta — műhelyeiket és üzleteiket engedték át bizonyos díj mellett az idegeneknek s így vágták magok alá a fát. Vagy pedig beálltak elárusító bizományosoknak.

Tessék ezek ellen is szigorú megtorlási módot követelni, ha azt akarjuk, hogy a megindított mozgalom minden téren sikerre vezessen.

Megvan a béke!

(Fegyverszünet a búrok és angolok között.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 12.

Három éven át tartott harc és hetek, hónapok óta húzódó békealkudozások után fehér galamb szállt a búrok földjére. *Vasárnap éjjelkor általános fegyverszünetet fognak proklamálni Dél-Afrikában.*

Ez az egyetlen hír, amely a burháborúról szól s egyaránt kielégíti a burbarátokat is, az anglomanikusokat is. Ez pedig azt jelenti, hogy a békekötés épen annyira előnyös a bur nemzetre nézve, mint amilyen ajánlatos volt az angoloknak. Az istenfélő bur nép hálaadó imával fordul az ég felé, *Angliában pedig fellobogozzák a házakat a békekötés örömeire.*

Nyugodtan nevezzük a mai nap eseményeit *békekötésnek*, mert bár eddig még csak a fegyverszünetre nézve van megállapodás, mégis bizonyosra vehető, hogy egyik félnek sem lesz kedve a harcszünet áldásainak hatása alatt újból fegyvert fogni. A béketárgyalások hetekig, talán hónapokig is el fognak húzódni, a fegyverszünet azonban olyan lépés volt, amely jéget tört a felek konokságán s azon a tudaton, hogy a kölcsönös győzelmeknek kevesebb értéket tulajdonít az a fél, amelyik közeledésre hajlandó.

Annyi mindenesetre bizonyos, hogy alaposabb soha nem volt a remény a békéé, mint ma. A bur vezetők mind együtt vannak Klerksdorpban, ott tanácskoznak. *Kitchener* pedig élénk táviratváltásban van az angol kormányval.

Hogy a béke pontjai mik lesznek, azt természetesen ma még előrelátni nem lehet. Több mint valószínű, hogy engedni fog az angol kormány is. Talán még a függetlenség gondolatát sem utasítja vissza egészen. Erre vall az a körülmény, hogy *Brodrick* tegnap a parlamentben arra a kérdésre, hogy fel van-e jogositva *Kitchener*, hogy a feltétlen megadás helyett más békejavaslatot is tehessen: nem felelt sem igennel, sem nemmel. Ami mindenesetre inkább igent jelent, mint nemet.

Érdekes, hogy tegnap, pénteken, még remélni sem merték Angliában a közeli fegyverszünetet, sőt a béketárgyalások számbavehető eredményét sem. Tegnap például, az alsóház ülésének végén *Balfour* kijelentette, hogy a béketárgyalásokra vonatkozó híresztelések alaptalanok. A béketárgyalásokról nem jöttek jelentések Dél-Afrikából és a dolgok természeténél fogva nem is jöhettek. A mai események ör-

vendetesen cáfolták meg a hadügyminiszter hivatalos kijelentését.

A fegyverszünet megkötése azért jött ilyen váratlanul, mert Krüger és hívei minden lehétől elkövettek a békekötés hírének elterjedését megakadályozandók. Klerkedorpban javában tárgyalnak, azalatt Krügerék környezete fészkelődik, rosszul érzik magukat, mert a béke megkötésével az ő szereplésüknek vége szakad. Így aztán nem csuda, ha a burok által fizetett oroszzelei hírforrások még mindig nem hisznek a békében, sőt egyenesen agítálnak ellene.

A bur és angol döntő politikai köröknek határozottan békés hangulata, nem utolsó sorban pedig magának VII. Edward királynak békevágya is odaérlelték meg a dolgokat, hogy mindkét félnek be kell látnia a háboru folytatásának hiábavalóságát, abból a szempontból, hogy ennek — talán csak évek múltán leendő befejezése — akár az egyik, akár a másik félnek javára előnyösebb helyzetet teremthetne, mintha a béke most létesül, és az emberirtásnak vége szakad. Biztatók a bekehírek azért is, mert azok az ellenfeleknek kölcsönös engedékenységről tanuskodnak és úgy a bur szabadsághősök, mint az angol hadvezérek igazi nagyságukat csak akkor tüntetik ki, ha a lemondásban nem a vereséget keresik és a békekötésben nem a meghódítást látják.

Ha most miharabb béke létesül, a háboru tanulságait mindkét fél nagy hasznára fordíthatja. Az angolok megértik, hogy sokat ér nekik a béke olyan nemzettel, amely a szabadságot és a függetlenséget nem kevesebbre becsüli, mint ők maguk, a burok pedig módját találják majd annak, hogy áliami létüket biztosabb alpra fektessék, mint amilyen az eddigi volt, amely egyes egyedül a függetlenséghez való ragaszkodásban és a szabadságvágyban gyökeredzett.

A világ óhajtja, hogy béke legyen. A hadviselő felek teljesítsék hát a világ óhajtását.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az Aradi Kereskedők Köre.** Folyó évi április 20-án vasárnap délután három órakor a kör helyiségében (Szabadság-tér 7. I. em.) tartja ez évi rendes közgyűlését, a melyre a kör tagjai ez uton is meghívattak: A közgyűlés tárgysorozata: 1.) az elnökség a választmány és az egyes osztályok jelentései. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Az elnökség, a tisztikar, a választmány és a számvizsgáló bizottság tagjának egy évre leendő megválasztása. 4. Indítványok, a melyek a közgyűlés előtt három nappal az elnöknek bejelentendők. *Tedeschi Viktor* elnök. *Kulmán József* igazgató.

(*) **Az aradi izraelita jótékony nőegylet,** az izr. hitközség tanácstermében folyó évi április hó 15-én délután fél 4 órakor tartja közgyűlését, melyre a tagokat is meghívja: *Newman Eüst Mária*, elnök. **Tárgysorozat:** 1. A választmány jelentése az 1901. igazgatási évről. 2. A népkönyv-bizottság jelentése az 1901—1902. évről. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentései. 4. Esetleges egyéb indítványok. 5. Számvizsgáló- és jegyzőkönyv-hitelesítő-bizottság kijelölése. 6. Elnökség és választmány választása.

(*) **Az aradi ipartestület** f. hó 14-én hétfőn délután 5 órakor az alábbi tárgysorozattal rendes havi ülését tartja: 1. Az elnök előterjesztései. 2. Mult ülés jegyzőkönyvének foliovasása s hitelesítése. 3. Február és március havi jelentések és számadások előterjesztése. 4. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának határozata a mézesbábosok piaci sátrai ügyében. 6. A kereskedelmi miniszter leirata a nem Aradon lakó és itt fiókpizzal bíró kereskedők és iparosok ellenőrzése tárgyában. 7. Ugyanannak újabb leirata az iparsarnok ügyében. 8. Az aradi Kossuth-szobor bizottságának át-

irata. 9. Az évi közgyűlés által megszavazott királykép megfestetése érdekében intézkedés. 10. Előterjesztés a segédek és tanoncok kiállítására vonatkozólag. 11. Indítványok. 12. Szabadtások.

Egyről-másról.

(A szízen haldoklása. — Idegen csillagok. — Nemzetközi művészeti búcsújárás. — Kürü és Fedák. — Internacionális tárlat. — Szádják a zsürit. — Divatos betegség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 12.

Április derekán vagyunk, vagyis másszóval abban az időpontban, a mikor az ugynevezett „szezon” rálép arra az utra, a mely a csöndes elmúlás felé vezet. Amint a látóhatáron megjelenik az első fecske, a szezon hozzáfog a vegelgyöngüléshez. Mint a halni készülő emberben, szintazonképen a szezonban is különböző mesterséges elektrizáló szerekkel kell tartani a lelket. A kiknek a szezon adja a kenyeret, résen állnak s ha kell, valami jótékony injekciót adnak a betegnek, mert különben kimulik.

E mesterséges injekciókra legfőképpen a színbázi szezonnak van szüksége. Jól tudják ezt a direktorok, a kik így április tájékan színek beszerezni az élethosszabbító balzsamot. Ez a balzsam rendszerint valamely művészi köruton kőbörgő külföldi színtársulat. Hogy ezek az idegen trüppok jobbak volnának a mi-einknél, azt az elfogultság sem állíthatja, de rendszeren jök arra, hogy szezon alkonyatán egy-két teli házat csináljanak a színháznak. Egyebet a direktor nem is akar, a publikum pedig, mint a tapasztalás már megmutatta, csakugy tudul az idegen csillagok látására! Mivelhogy ez divat!

Az Operaházban orosz táncosok produkálnak csodálatos, szinte hajmeresztő koreográfiát, egy másik színpadon egy cseh opera-társulat játszik kezdőtől kezdve, a Nepszínházba *Jane Hading*, a híres párisi színésznő vonul be nem-sokára társulatával, az Urániában pedig a kaliforniai *Duncan* kisasszony fogja elragadni a közönséget tüneményes táncművészetével.

És ki fog törni Budapesten ismét a láz. Ugyanaz, a mely egyéb alkalmakkor a *Duse* lázat, a *Sarah Bernhardt*, *Rejane*, *Tina di Lorenzo*, *Salvini*, *Rossi*, *Zacconi*, *Novelli*, *Sada-Yacco* és más hasonló lázat előidézte.

Igy lesz aztán Budapest lassankint a nemzetközi művészet búcsújáró helye. A miért végre is nincs ok panaszkodni Alkalmat ad összehasonlításokra, a mi mindig becses művészeti tanúságokkal jár. Ez idegen művészeknek hasznát látja a színbázi pénztár, de hasznát látja a publikum is, sőt — ez nem túlzás — maga Budapest is, a melyre ráfordul a külföld figyelmé. És ezzel s figyelemmel, sajnos nem tudjuk nem kényeztetett bennünket el eddig a külföld.

A mi közönségünk nemcsak a budapesti, a vidéki is, mindig szívesen adja oda obulusait, hogy valamely híres külföldi művészt láthasson s a rendes helyárok négyzseresére fölcsigázott árak mellett is kiveszi részét a vendéglátásból. Persze nem csuda, ha a külföldi művészek búcsújárásának idején a mieink is megirigylük az idegenek dicsőségét és egyik-másik szintén beáll vendégyáró csillagnak, mint imhol *Kürü Klári*, a ki Bécsben arat baberokat a magyar művészetnek, s mint *Fedák Sári*, aki a berlini Wintergarten-be készül.

Am nemcsak az előadó művészetnek van kissé nemzetközi ábrázata, hanem ezuttal a képzőművészetnek is. Internacionális tárlat van ezidőszert a városligeti műcsarnokban s így egymás mellett látva hazai művészeinket az idegenekkel, hál istennek nem lehet okunk panaszra. Kiálljuk már a versenyt a külföldi művészetrel — s ha egyébért nem, ezért a megismerésért is érdemes volt nemzetközi kiállítást csinálni.

Hanem a piktorokon és képfaragókon igazán nem vált be a latin példaszó: *inter arma silent musae*. Művészeink szép dolgot produkáltak kvalitásban is, kvantitásban is. Pedig ugyancsak *inter arma* voltak, még az ujságok is tele voltak az utóbbi időben a művészeti botrányok ismertetésével. Anélkül, hogy bármely részen állást foglalnának, csak mint puszta tényt említtük föl, hogy ahány torok ezen a szép Ma-

gyarországon van, mind a zsürit szidta az oimult napokban, a zsürit, az átkozott, korrupt, panamás, protekciós s isten tudja még miféle zsürit. Nem kell nagyon komolyan venni a dolgot. A zsürit szidni ősi divat nálunk.

Van azonban új divat is. Mint minden évszak, ez is megteremtette a maga új divatait az egész vonalon. Van divatos kalap, divatos felöltő, divatos nyakkendő, divatos nóta, divatos primadonna, sőt — ez a legújabb! — van *divatos betegség* is. Ezidőszert a nátha! S ha reggeltől estig trüszkölünk, hápogunk, krágozunk, köhögünk, fujjuk az orunkat: bensőnkben jóleső megelégedéssel mondhatjuk: — Csekélység, — legaiápo divatosak vagyunk!

S meg kell érnünk, hogy a mikor orunkat csavarja a nátha, a mikor majd szétreped a fejünk és értelmes beszéd helyett rekedten börgünk, — igen, meg kell érnünk, hogy szeretetreméltó felebarátaink ugyanakkor kajánul mutogatnak ránk a hátunk mögött:

— Ni, hogy flancol! Hogy szeretne *divatos* lenni!

Egyébként e kellemes és divatos nyavalyát áprilisnak köszönetjük, a bolond áprilisknak, a mely úgy játszik a természettel, mint ama bizonyos macska az egérrel. Néha oly magasra szökik a thermométer, hogy egy ismert humorista, a mikor meglátta, lelkesedéssel így kiáltott: „*Sic itur ad astra!*” Am az április nem volna április, ha a thermométer egy óra mulva már nem süllyedt volna le. Sőt oly mélyre süllyedt, hogy a fent tisztelt humorista ur a teljes elzülléstől kezdte féltetni. Megvetően nézett végig a thermométeren — és mondta:

— Ilyen mélyen nem süllyedhet, csak egy hőmérő!

Az aradi püspökség új intézője.

(A szentszék mai ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Goldis József püspök halála után már sokan gondoltak arra, hogy vajjon ki fogja intézni az árván maradt püspökség ügyeit. Annál is inkább érdekelte ez a kérdés az aradi román köröket, mert azt hitték, hogy a vezetés elnyerése körül nagy harcok fognak folyni.

Az aradi püspökségnek jelenleg két főbb méltóságú személye van: *Hamzsea Ágost* archimandrita és *Mangra Vazul* püspöki vikárius. Az archimandrita egyházi illetve szerzetesi méltóság, a vikáriusi rang pedig adminisztracionális. A püspökség közigazgatási ügyeiben feltétlenül *Mangrát* illetné az elsőség, míg miszézésnél és a bodrogi kolostorban *Hamzseát*.

Ebből azt következtették, hogy ez a két különböző méltóság a püspökség vezetésénél érdekösszeütkezésbe kerül, amennyiben mind-egyik magának vindikálja majd az elsőséget.

Az aradi püspöki szentszék ma tartott ülést, melyen ez a kérdés döntés alá került s jelezhetjük, hogy szó sem volt egyenetlenségről vagy harcról. A kérdést a szentszék a magyarországi és erdélyi gör. kel. egyházak szervezeti szabályzata által előirt módon oldotta meg.

A szentszék üléséről a következő tudósítás számol be:

Az ülést *Hamzsea Ágost* archimandrita hívta össze és ő is nyitotta meg. Mindjárt az ülés elején bejelentette, hogy az elhunyt püspök betegsége idejére őt bizta volt meg ideiglenesen a püspökség ügyeinek vezetésével. A püspök halálával ezt a megbízást megszüntnek tekinti s ilyképen a püspökség vezetésének ügyét átadja a magyarországi és erdélyi gör. kel. egyházi szervezeti szabályzat 118. §-ának második bekezdése alapján és értelmében, az egyházi rendből való legidősebb rendes ülnöknek. Ez a legidősebb ülnök *Pap Ignác* proto-zincel, az aradi szentszék előadója.

Hamzsea Ágost ekkor az elnöki székét átengedte Papp Ignácnak.

Mangra Vazul püspöki vikárius kijelentette, hogy az elvi alap fenntartásai és anélkül, hogy lemondana az egyházmegyei zsinat által választott és a püspök által jóváhagyott püspöki vikárius jogcímről, mégis mivel véleménykülönbségek támadtak az egyházi szervezet 118-ik és 142-ik §-ainak összhangzásba hozatala fölött és a törvény tényleges rendelkezéseinek figyelembe vételével hozzájárul amaz indítványhoz, hogy az új püspök megválasztásáig Papp Ignác, mint a legidősebb rendes ülnök vezesse az egyház ügyeit a 118-ik §. második bekezdése értelmében.

Ezután a szentszék folyó ügyeit intézték el.

Az ülésen jelen voltak *Hamzsea* Ágost archimandrita, *Mangra* Vazul nagyváradai vikárius, *Papp* Ignác szentszéki előadó, *Gurbán* Konstantin borosjenői esperes, *Beles* Vazul aradi esperes, *Miculeszku* Pál bánátkömlői esperes, *Pucics* Traján dr. temesvári esperes, *Traileszku* János dr. kisjenői esperes, *Damsa* János szécsányi plébános és *Goldis* László püspöki titkár, jegyző.

Az aradi népkonyha beszámolója.

(Az izraelita nőegylet üléséhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Az aradi népkonyha, melyet tudvalevőleg az aradi izr. jótékony nőegylet tart fenn évek hosszú sorá óta, mint hogy már kitavasodott, befejezte a folyó évre áldásos működését. Az a sok száz szegény ember, ki egész télen át ebben az igazán humánus intézményben kapott ellátást, hálás szívvel gondol vissza most a jótékony hölgyekre, kik lehetővé tették, hogy a tél sanyarúságával szemben a segélyre szorulóknak meleg ételhez juthassanak.

Az izr. nőegylet április hó 15-én, a jövő kedden délután fél 4 órakor tartja a hitközségi tanácssteremben évi rendező közgyűlést *Neuman-Fürst* Mária elnöklete alatt. Itt fog beszámolni a népkonyha-bizottság is az idei működéséről, melyről az évi jelentés a következőket mondja:

Az idei télen népkonyhánk december 2-ától február 28-ig, vagyis 63 napon át szolgálta hivatását, illetve a tavalyihoz viszonyítva 10 nappal rövidebb ideig. Ez idő alatt 10041 személy nyert ott meleg táplálékot, vagyis a tavalyi 9541 személyhez viszonyítva 500-al több átlag egy napon 160 személy, a múlt évi 129-hez képest. Ezenfelül intézményünk az idén tevékenységének fokozottabb mérvben juttatott szerepet, a mennyiben a munkásosztályban e télen beállott munkahiány következtében kereset nélkül maradt munkásoknak a népkonyhát teljesen díjmentesen megnyitotta, s ott naponta 50 egyén nyert táplálékot.

A jótékony emberbarátok az idén is nagylelkűen, sőt fokozottabb mérvben gondoskodtak azokról, kik jótékonyaságra utalvák, amennyiben 49 korona értékben vásároltak étjegyket, melyek legnagyobb részben elemi iskolai szegény növendékek között osztattak ki. A napi étjegyek 478.63 koronát eredményeztek, átlag egy napon 7.51 koronát.

Arad város nemeslelkű tanácsa ez évben is 1000 korona segélyt folyósított intézményünk gyámlatására, mely nagylelkű áldozatkészségért ezuttal is hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy az izr. jótékony nőegylet alaptőkéje a lefolyt évben a következő alapítványokkal gyarapodott:

Bold. özv. jószáshelyi *Purgly* Jánosné urnó emlékére gyermekei által létesített alapítvány 100 kor., özv. *Xintzig* Ferenczné urnó által bold. férje emlékére létesített alapítvány 100 korona, *Tenner* Lajos ur és neje szül. *Tenner* Róza urnó adománya a bold. felejtetlen leányok *Mariska* emlék. lét. alapítványhoz 65 korona.

Ugyanezen alap kamatainak tőkésítése 18 kor. 79 fillér. *Hirschl* Zsigmond ur és neje szül. *Steinitzer* Regina urnó alapítványa *Hirschl* Zsigmond ur 80. születésnapja alkalmából 100 korona. *Aradmegyei Takarékpénztár* adománya 100 korona. Mindezen alapítványokkal együtt az alaptőke 41,332 korona 90 fillérré gyarapodott fel.

Az alapítandó izr. *leánydravaház*, melynek ősalapját *Hirschl* Mózes bécsi lakos vetette meg, ki e célra 2000 koronát államkötvényben és 2000 koronát készpénzben adományozott, alaptőkéje a múlt év végén 7180 korona 30 fillért tett ki.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* *Szendrey Mihály* házassága. *Szendrey* Mihály, a kassai színház igazgatója, ma délelőtt 11 órakor kötött házasságot *Rontay* Boriskával, az aradi színtársulat volt kiváló szubrett primadonnájával. *Rontay* Boriska előző este vett búcsút a színpadtól. Ünneplése nagyon szép és megható volt. Az első felvonás után kilenc szebbnél-szebb virágcsokrot, babérboszorút, palmaágat kapott, a színügyi bizottságtól pedig egy babérlantot s kassai tisztelőitől ezenkívül igen értékes ezüst-szervizt, ezüst virágtartót, arany kávéskanalakat, türkizkőves aranygyűrűt és pályatársaitól egy ezüst babérboszorút. *Rontay* Boriskát előadás előtt a társulat nevében *Bács* Károly üdvözölte, előadás után pedig a tiszteletére banketet rendeztek.

* *Székely Irén* a Népszínházban. *Székely* Irén, a nagyváradai színház volt kitűnő primadonnája, tegnap óta Nagyváradon tartózkodik. A kiváló művésznő ma sürgőnyt kapott a Népszínház igazgatójától, hogy a jövő héten szerződöttes céljából két-három szerepében lépjen fel a Népszínház közönsége előtt. A művésznő a meghívást elfogadta, s minthogy a fellépések sikeréhez kétség nem fér, előreláthatólag *Székely* Irén nemsokára a Népszínház tagja lesz.

* *A Dolores* előadásától már csak egy hét választ el bennünket. Ez az utolsó hét fogja a legtöbb dolgot adni a közreműködőknek. Ezeket a próbákat már az összes közreműködők részére tartják s így most *hétfőn* ének- és zenekar, valamint a szolisták már együtt próbálnak *Sperber* tanár vezetése mellett, ki a *Dolores* betanításának rendkívül nehéz feladatát a legnagyobb ambícióval és tudással végzi. *Zichy* Géza gróf csütörtökön, f. hó 17-én delben a gyorsvonattal érkezik Aradra, hogy az utolsó próbákon jelen legyen. A grótot a vasutnál bizottság fogja fogadni és üdvözölni. A színházi pénztár holnap, vasárnap délelőtt nyitva lesz, hogy a bérlők jegyeiket mind a két estére kiválthassák. A bérlők ki nem váltott helyei vasárnapon túl a nagy közönség rendelkezésére fognak állani. A jegy elárúsítását *Gonda* László színházi pénztáros végzi.

* *Kövesi* társulata Belgrádban. *Kövesi* Albert, az ismert jeles színgazgató, aki most az ország délvidekén jár, a társulatával, azzal az elretrevaló tervvel foglalkozik, hogy Belgrádba viszi társulatát. *Kövesi* hat előadást fog a szerb fővárosban rendezni, s elsősorban népszínműveket fog előadni.

* *Könyv a színészekről*. *Benedek* Arpád, az „Arad és Vidéke” társszerkesztője a következő előfizetési felhívást teszi közzé: *A Vidéki Színesvilág Írásban és Képből* című mű második füzeté e hó folyamán jelenik meg. Az aradi új színtársulata öt mutatja be rendkívül finom kivitelű fénykép-metszetekben s elsőrangú színházbíráloktól ismertetőst közöl az új tagokról, *Zilahi* Gyula igazgatóról, az új színház korszak irányzatáról, terveiről, stb. — Ezenkívül valamennyi ünnepi prologot, majánjelenetet, eredeti egyfelvonásos deraókat, stb. is közli, számoss visszaemlékező cikket tartalmaz az aradi közönség elszármazott kedvenc művésznőitől és művészeitől és a legkiválóbb írók tollából. Formára, tartalomra, kiállításra hasonlóan lesz az első füzethez, amely a *Leszkay*-társulattal foglalkozott. A második aradi füzet után gyors egymásutánban jelenik meg a többi is, mely a vidék valamennyi színtársulatát bemutatja, épp

olyan modorban, mint az aradi. Minden füzet teljesen befejezett és különálló egésznek képez. A Vidéki Színesvilág Írásban és Képből című mű füzeteként gy-egy korona.

* Az aradi zenekonzervatórium igazgatósága, *Unger* Mór, *Müttermüller* József, *Sperber* Frigyes kedden, április 15-én háziestélyt rendez a következő műsorral: 1. *Hirsch*: „A Ma'om” zongorán *Reinitz* Vera. 2. *Jansa*: „Concertino” hegedűn *Pollák* Imre. 3. a) *Mercier*: „Bergeronette” zongorán *Schik* Marton b) *Löw*: „Impromptu” zongorán *Joanovits* Erzsi. 4. *Chopin*: „Nocturne” hegedűn *Rajz* Elek. 5. *Meyer*: „Mazur” zongorán *Csillag* Iren. 6. *Siu*: „Variations” hegedűn *Guttman* Oszkár. 7. *Chovan*: „Frühlingsscene” zongorán *Binder* Aglaja. 8. *Rode*: „Concert” No. 8. hegedűn *Lux* Károly. 9. *Chopin*: „Ballade” g. moll. zong. *Barkó* Ilona. 10. *Mendelssohn*: „Vonós négyes”, D dur. E.óadják: *Unger* Mór, *Sperber* Frigyes, *Müttermüller* József tanárok, dr. *Vas* Sándor ur közreműködésével. Kezdeté este pontban 8 órakor. Belépti díj nincs.

Művésznők a Keresztben.

(A vasárnapi hangverseny.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Kiváló zenei esemény színhelye lesz holnap, vasárnap a *Fehér Kereszt* nagyterme. Három bájos megjelenésű, hírneves művésznő fogja ez alkalommal ritka műélvezetben részesíteni az aradi zenekedvelő közönséget.

Nemcsak az adja meg a műbecét ennek a hangversenynek, hogy kiváló művésznők lépnek a pódiumra, hanem az, — eltérően az eddigi koncertektől, — hogy a zeneművészetnek két ága: az ének és zongora képviselve vannak a műsoron országos hírű művésznőkkel.

Ilyen zsánerű hangverseny még nem volt Aradon és így nem csodálható az a széleskörű érdeklődés, mely városszerte, sőt a megyében is, a zeneértő közönség körében a hangverseny iránt nyilvánul. A hangverseny érdekességét nagyban fokozza az a körülmény, hogy a művésznők műsor-számaikat két zongorán adják elő. Ez művészetüknek speciálitása és bűmulatos az az egyöntetűség, melybe összejátékuk egybeolvad. Az idők során át elfakult klasszikus műveket kettejük költői lelke bearanyozza és a bennük rejlő kincseket ismét tündöklő színpompájával varázsolja elének.

Kelen Ida és *Hollóssy* Kornélia ez a két bájos leány, kik a külföldön is sok dicsőséget arattak már a magyar művészetnek. Aradi hangversenyük műsorán tulnyomóan olyan számok vannak felvéve, melyek inkább a költészetnek szentelvék, mint az ezermesterkedő bravurnak.

A program *Scarlatti*, *Brahms*, *Raff*, *Mendelssohn*, *Strauss* *Tausig*, *Schubert* és *Liszt* darabjait öleli fel, melyeknek elbájoló melódiája meghódította mindenkor a közönséget.

Terv szerint a művésznők: *Hollóssy* és *Kelen*, az őszszel ismét nagy külföldi hangverseny-körútra mennek. Tíz hangverseny kezd meg a körutat, melyet Oroszországban rendeznek, aztán nyolc föllépés következik Angliában és végül hat hétre Amerikába mennek, a honnét december elején térnek vissza Európába.

A hangversenyen közreműködik *Diószyné* *Handel* Berta, a magy. kir. operának oszlopos tagja. Nagystilű énekesnő, kinek énekművészetéről még az öreg operai habitűk is elragadtatással nyilatkoznak. Organuma nemes, ezüstösen tiszta csengésű és a felső regiszterben átható a drámai ereje. Énekstudása mintaszerű. Látni, hogy elsőrangú színpad stílusa nevelte.

Az, amivel más félve próbálkozik meg, az ő eleme. A *Wagner*-operákban a legnehezebb szerepeket éneklí. Így a *Tannhäuser*-ben orszébetet, *Lohengrin*-ben *Ortrud* ot, a *Walkür*-ben *Brünhilde* szerepét. Kedvenc szerepei még, ma-

lyekben legzajosabb és maradandó sikereit aratta: *Bánk Bán*-ban Gertrud, *Sába királynőjében* a címszerep, a *Zsidóné Rechá-ja* és *Roland mester* Parbleuné je.

Aradon Beethoven csodálatosan szép nagy áriáját énekli *Fidelio*-ból. Ez az ária a legnagyobb énekesnők tehetségének erős tűzpróbája. Diósyné úgy énekli ezt az operarészletet, mint ez idő szerint senkisé.

Aradváros előkelő közönségének nagy része biztosította már magának a helyeket a hangversenyre, úgy, hogy — mint értesülve vagyunk — csak kevés jegy áll *Révész* Nándor könyvkereskedésében a közönség rendelkezésére.

A művésznők Bösendorfer féle hangverseny-zongorákon játszanak. Az estély fél nyolc órakor veszi kezdetét.

Öngyilkos uriasszony.

(Halálugrás a második emeletről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 12.

Budapestben egy jó módon élő uriasszony keresett ma megváltást a halálban gyógyíthatatlan idegbaja miatt. Leugrott lakása második emeletéről s rövid szenvedés után meghalt.

Szónoky Etel 44 éves magánzó az öngyilkos, a kinek Dunaharaszti tekintélyes vagyona van. Régebb idő óta idegbaj gyötrte, a mi utóbb annyira elmérgesedett, hogy orvosai Budapestre küldötték kezelés végett. *Lantorese Gyula* vámházkörüli porcellán kereskedő, a ki *Szónoky Etel* sógora, múlt év novemberében felhozta az asszonyt a fővárosba és a legjelesebb ideg orvosokkal kezelte. Baross utca 76. szám alatti lakásán a leggondosabb ápolásban részesítették, de hasztalanul. A baj nem hogy javult volna, de súlyosbodott.

Két orvost is látogatott meg, a kik alapos vizsgálat után csak nagyon kicsi reménnyel biztatták. Leverten távozott az orvosok lakásáról és elment fővárosi rokonának a Baross utca 76. számú házában levő lakására.

Sirva beszélt el, hogy milyen szomorú a sorsa és hogy milyen csekély reménye lehet a felgyógyulásra.

— Nem ér az élet semmit egészség nélkül! — mondotta sógorának, aki hiába vigasztalta.

— Jobb lesz lesz végét vetni ennek a nyomorult állapotnak. Megyek a Dunának! — így fakadt ki többször.

Szónoky Etel a reménytelenség teljesen elkeserítette és többször emlegette, hogy öngyilkossá lesz. Hozzátartozói kettőzött figyelemmel őrködtek felette.

Ma reggel 5 órakor az egész család aludt még, a mikor *Szónoky Etel* magára szedte ruháit és kisetett a folyosóra. A ház még néptelen volt és így senki sem vehette észre a boldogtalan asszony sötét tervét, a ki azt gyors elhatározással végre is hajtotta. A folyosó korlátján át leugrott a második emeletről és eszméletlenül, összezuzott tagokkal terült el az udvar kövezetén.

A zuhanásra kiszaladtak a házbeliek, a kik nyomban a mentőket hívták. A mentők még életben találták a szerencsétlen asszonyt, de segíteni már nem lehetett rajta. Bevitték a Rókus-kórházba, a hol még ma reggel meghalt. Hozzátartozói azt hiszik, hogy idegrohamában kévette el az öngyilkosságot.

A szerencsétlen nő egy levelet hagyott hátra, a melyben csak ennyit ír: „Betegség elől megyek a halálba!”

Hires magyar kártyázók.

(A Szemere-eset alkalmából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Tele van a levegő kártya-affairek hírével. Társaságokban egyébről sem beszélnek, mint a *Potoczky-Szemere* milliós partieről, meg a nemzeti Színház színészeinek a kártyázásáról. Nálunk már őseink idejében is szerethettek mindenféle szerencse-játékot, mert Jeruzsalmi András idejéből is maradt reánk egy tilalom a *koczkajáték* elfajulásai ellen.

A budai és pesti polgárságnak is szenvedélye volt a kártyajáték. A XVIII. században nemcsak a kávéházban és korcsmában játszották a hazardjátékot, de mindenféle hivatalokban is. *Mária Terézia* nagyon haragudott ezért s 1770 október 29-én a következő rendeletet tette közre: „Értésemre esett, hogy hatósági személyek az ülések folyama alatt kártyáznak. Háromszáz arany birságot fizet, akit hazardjátékon érnek. Száz arany a feladót illeti, akinek a neve titokban marad.” Daczára ennek a szigorú rendeletnek, a kávéházakban éjjelente tovább is folyt a hazard s játszották nyakra-főre a faraót, ferblit, guendecit, landksnechtet meg a durákat. Különösen a hatvani kapun túl levő Bossel-kávéházban folyt nagyban a játék s itt a főrangú ifjuság játszott.

Maga *Mária Terézia* is vizet prédikált, de bort ivott. Köztudomású ugyanis, hogy a szép asszony király igen magas összegekben játszott a magyar gavalérokkal. Egész vagyonokat nyert így össze s a máig koronauradalom Holicsef: is egy blatton nyerte el gróf *Czobor József*től.

A magyar színjátszó társaság tagjai is passzióval kártyáztak, persze kicsiben, mert az akkori aktoroknak nagyon csekély vala a gázsijuk. Kitűnő kártyás hírében állott *Parászó*, aki alig osztott kétszer, minden kártyát megismert a hátáról. Daczára ennek a tulajdonságának, sohasem csalt, mert ő csak mulatságnak, nem pedig kenyérkeresetnek tartotta a kártyát.

A múlt század derekán több hazai fürdőhelyen folyt nagyban a kártya. Bártfán ur kártyáztak, hogy 50—60 ezer forint feküdt egy egy bankban. *Parádon, Józsa Gyurinál* hét nap hét éjjel folyt néha a kártya s akárhány nemes urral megtörtént, hogy pénzét, kocsiját, lovát elvesztette a hires mulatófürdőben.

Nagystylű kártyások voltak *Csernovics Péter*, az utolsó temesi gróf, *Komáromy Gyuri* meg *Ibrányi Feri*.

Csernovics Péter meg *Komáromy Gyuri* egy izben kacsalosen voltak. Nem vittek magukkal kártyát, arra kezdtek hát játszani, hogy kinek a kezére száll előbb egy légy. Amelyikére előbb száll, az vesz. *Csernovics* volt pechben s első intrádára elvesztette a szalárdi uradalmat. Estig azonban visszanyerte. A legyezés végén még *Komáromy Gyuri* maradt adósa.

Debreceni vásárok alkalmával a hires *Aranyiné* kártyáztak a szabolcsi és bihari nemes urak. A melyik nyert, az fizette aztán a mulatságot. Ezeket keresett ilyenkor *Boka Károly*, kivált *Ibrányi Feritől*, aki borba áztatott ezresekkel ragasztotta tele a hires primás homlokát. *Ibrányi Feri* később Pesten, az Angol királynőben töltötte a teleket s itt is nagy kártyázások folytak lakásán.

Szabolcsban a nagy-kállói kaszinóban történt, hogy *Kállay Náci* több nemes urral ferblizett. Éjjel felé elfogyott a pénze. Fölkelt s átment a közel lakó Sch. jómódu zsidóhoz, 400 frtot kérve kölcsön. A zsidó csak úgy adott, ha azért az összegért eladja neki egyik négyszáz holdas birtokát. *Kállay Náci* aláírta ezt a

zsidónak, fölvette a négyszáz pengőt és a birtok csakugyan a Sch.-é lett.

De nemcsak a férfiak, az asszonyok is kártyáztak. 1791-ben, a bécsi Burg báljain udvarképes volt a kártya, s II. Leopold felesége szívesen kártyázott a magyar „Fő Asszonyokkal.” *Vicayné* születetett *Grassalkovich* hercegné egy izben kétezer aranyat vesztesztett a kártyán, *Eszterházy Antal* herceg neje pedig ötezret.

Szenvedélyes kártyás volt ugyan ez időtájt Bécsben egy *Bujanoviczné* nevű szép asszony, aki annyi adósságot csinált, hogy „kénytelenített Bécsből megszökni.”

Az akkori ujságtudósításnak a vége egy kissé pikáns, amennyiben azt mondja: „a szép asszony egy anglus Fő Gavalérral szökött meg, a' ki adósságát később kifizette.”

1791 táján már Budán és Pesten is kártyáztak az asszonyok. *Ürményi József* personalisnak a neje minden szombaton tartott női kártya-partiet.

Biharmegyében, Nagyváradon az *Anspach Regiment* tisztjeinek egy Stábja úgy meghonosította a Halberzwölf-t, hogy „Sok bálókban egész éjszakákat ezzel töltöttek a dámák.”

Mindezeknek pedig a sommázatja, hogy dédszüelőink idejében is forgatták az ördög bibliáját, és kedvesek valának a festett lapok, amelyeket egy örült királynak a mulattatására talált ki vala az udvari papja.

SPORT.

+ Turisták tanulmányi kirándulása. Az arad-hegyvidéki turista egyesület vasárnap, f. hó 18-án kirándulást rendez a *Neuman* gyárba. Vezető *Tedeschi Viktor* elnök. Indulás d. u. fél 2 órakor a Hungária kávéházból. Tagok által vezetett vendégek szívesen láttatnak.

Pikáns válópör.

(A meglepetés urna legendája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 12.

A napokban történt Budapesten, hogy egy *K. B.* nevű kereskedő, amidőn este 10 órakor hazatért *Damjanich* utca 17. számú ház II-ik emeletén levő lakására, legnagyobb csodálkozására az összes ajtókat zárva találta.

Amint betört a szobájába, még nagyobb meglepetés tárult eléje, ott találta feleségét kötelékekkel egy asztalhoz kötve, a szekrények fel voltak törve és 2000 korona készpénze, valamint összes ékszerei pedig hiányoztak.

Legelőször is feleségét szabadította meg kinos helyzetéből, ki azután elbeszélte, hogy délután öt órakor egy ismeretlen magas termetű, széles vállu, urias kinézésű ur kopogtatott be hozzája, ki be is mutatta magát, de a nevére nem emlékszik és megkérdezte tőle:

— Itt lakik kérem *K. B.* ur?

Mire az asszony igennel felelt.

— En régi ismerőse és barátja vagyok, különben szintén kereskedő és bizonyos fontos üzleti ügyben volna megbeszélni valóm *K. B.* urral.

— Férjem üzleti ügyeibe én is teljesen be vagyok avatva és így, úgy hiszem, nekem is elmondhatja a fontos megbeszélni valóját, — feleli az asszony.

Az idegen késznek mutatkozott az üzleti ügyek elbeszélésére és leült az asszonnyal szemközt. Előzetesen más apró-cseprő dolgokról beszélgettek. Egyszerre az idegen egy üvegecskét vett elő és az asszony orra alá tartotta, a mitől elkábult, de azért — saját elbeszélése szerint — mindent látott és tudott, ami körülötte történik.

Az idegen először odakötötte az asztalhoz,

azután látta, amint feltörte a szekrényeket és kivette belőle az ékszereket és a 2000 korona készpénzt: és azután gyorsan megugrott.

Kiabált volna, mert teljesen öntudatánál volt, de a kábultság következtében egy árva szót sem birt kiejteni.

A férj elhitte mindezt feleségének és rögtön jelentést tett az esetről a rendőrségnek, mely a legszigorubb vizsgálatot indította meg ebben az ügyben.

Házkutatást tartott a kereskedő lakásán, hogy az idegen nem felejtette-e ott valami tárgyat, a mire a nyomozás támaszkodhatnék.

A nyomozás azután meglepő fordulatot adott az ügynek. Találtak a padló alatt egy levelet, amelyben egy Jenő nevű egyén kétszer koronát kér az asszonytól, mert különben leleplezi őt férje előtt.

A vizsgálat kiderítette, hogy az asszonynak ez a Jenő keresztnévű egyén kedvese volt, a kit mindig pénzzel tartott.

Az utóbbi időben a viszony megszakadt köztük és az udvarló zsarolás útján akart pénzhez jutni. Kiderítette tehát a rendőrségi vizsgálat, hogy az egész rablási história nem egyéb előre kigondolt mesénél, mely ügyesen, tervszerűen lett végrehajtva.

Az egész dologból egy szó sem igaz, az asszony maga adta át a zsarolónak az ékszereket és a 2000 korona készpénzt, aki azután a látszat kedvéért, illetőleg hogy a gyanu elháríttassék, szép kiméletesen odökötözte az asszonyt az asztal lábához.

A férjet a vizsgálat ily nem várt eredménye nagyon lesújtotta és megindította a válópört felesége ellen.

Aradiak Konstantinápolyban.

(Az aradi mérnök és építész-egylet kirándulása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Említettük nemrég, hogy az Aradi mérnök és építészegylet a pünkösdi ünnepek alatt kirándulást rendez Konstantinápolyba.

A kirándulás iránt óriási az érdeklődés, úgy, hogy már Budapestről is akadt két jelentkező, kik, miután csak az egylet tagok vehetnek részt, a kirándulás kedvéért beiratkoztak az egyesülethez.

A kirándulás részletes programja a következő:

Május hó 16-án, pénteken este indul a társaság az esti gyorsvonattal Aradtól Szinai felé. Másnap, szombat reggel érkeznek Szinaiába. Ott maradnak délutánig s délután 6 órakor érkeznek Bukarestbe, a hol a Hotel Splendit-ben lesz szállásuk és teljes ellátásuk. Még a borralót is a Cook-iroda fizeti.

Bukarestből vasárnap délután 4 órakor indulnak el és este 10 órakor érkeznek Konstantinápolyba. Másnap reggel 5 órakor indulnak Konstantinápolyból hajón a Boszporuson keresztül mennek az Aranyszarvíg, a hol kikötnek s propelleren mennek a konstantinápolyi kikötőbe.

Délelőtti 11 órakor érkeznek meg a ragyogó török fővárosba. A Cook-iroda Konstantinápoly egyik legelőkelőbb szállodájában, a Pera Pallastban szállásolja el az aradi vendégeket.

Konstantinápolyban három napig tartózkodik a társaság. A Cook-iroda olyan programot állított össze, hogy az aradi vendégek a három napi tartózkodás alatt megtekintik a török metropolis összes valamire való nevezetességeit. A harmadik nap este 8 órakor hagyják el Európa legérdekesebb helyét s Szófiába, Bulgária fővárosába mennek gyorsvonaton. Szófiába 21 órai utazás után érnek, mely idő alatt a vonalon kényelmes alvó helyekről gondoskodik

a Cook-iroda. Szófiába másnap délután érkeznek s teljes 24 órát töltenek el, miközben természetesen kirándulásokkal s nevezetességek megtekintésével szórakoznak el.

Szófiából délután Belgrádba utaznak a gyorsvonattal.

Itt aztán a Cook iroda befejezi működését. Kiki mehet arra, a merre kedve tartja. Akit sürgős teendők várnak haza, az visszajön Aradra, aki pedig ráér, az elkalandozhat még Fiuméba, Velencébe is. Onnan már nincs messze.

Az egész utazás alatt elsőrendő ellátást élveznek a kirándulók.

A befizetésekre vonatkozólag az a megállapodás, hogy az utiköltség felét április hó 20-áig Schér Lajos főmérnökhöz, az egyesület igazgatójához, a kirándulás főrendezőjéhez kell befizetni. A másik felét pedig május hó 1-jéig.

Az utleveleket a polgármesteri hivatal útján kell beszerezni. Legelőszerűbb, ha az egyleti tagok egyszerre jelentkeznek a polgármesteri hivatalnál.

A kik teljes szabadjegygyel utaznak a vasutakon, azoknak az utazás mindennel együtt 126 korona 40 fillérbe kerül, a féljegyeseeknek az I. 288 kor. 60 fill., a II. osztályban 231 kor. 80 fill. A kik pedig semminemű kedvezményt nem élveznek, az I. osztályban 320 kor. 10 fill., a II. osztályban 256 kor. 80 fillérbe kerül.

A kiránduló társaság különben 16-án este indul el Aradról és 24-én este érkezik vissza, szóval a kirándulás teljes egy hétig tart.

A pénzügyigazgatóság gyásza.

(Gál Lajos meghalt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Ma délután fél négy órakor fekete lobogót tűztek ki az aradi pénzügyigazgatóság épületének ormára. Gyász érte a hivatalt, mégpedig súlyos. Elvesztette egyik legbuzgóbb, legnépszerűbb és legszorgalmasabb tisztviselőjét. Gál Lajos igazgató-helyettes, pénzügyi titkár.

A csapás bekövetkezése, mely első sorban az elhunyt családját, és épen ilyen mértékben az aradi pénzügyigazgatóságot érte, jöllehet már napokkal előrelátható volt, mégis végtelen szomorú hatást keltett. Azt a mély, őszinte részvétet, mely a halál-hír nyomában kelt, csak az a közkedveltség és népszerűség magyarázhatja meg, melyet Gál Lajos lekötözözen szívélyes modora, hivatali buzgalma és lelkiismeretessége, és kiváló képességei által vívott ki magának.

Egy hónapig tartó betegeskedés előzte meg Gál Lajos halálát. Március hó első napjaiban súlyos és krónikus felfajás vett rajta erőt, amely azonban nem akadályozta meg őt abban, hogy hivatalos teendőit az ő szokott pontosságával ne végezze. Március 5-én volt utoljára hivatalában, Beke Károly pénzügyigazgató akkor is csak sok rábeszéléssel tudta arra bírni, hogy mig főfájása el nem mulik, ne mozduljon ki a szobából.

A beteg titkár akkor hazament, betegsége azonban nem fordult jobbra. Főfájása nem szűnt meg, sőt néhány nap után ágyba kellett fektünie. Betegsége ezután lett csak végzetessé, szélhűdés érte, mely többször ismétlődött, mig végre az életerős embert élete derekán megfosztotta életétől.

Az orvosok minden lehető elkövettek a beteg kigyógyítására, két nap előtt azonban egymásután háromszor is szélütés érte s ez eldöntötte a beteg életének sorsát: az előrelátható katasztrófa ma délután 3 órakor bekövetkezett.

Gál Lajos 1947-ben született az erdélyi Csikmegyében, tehát mindössze 55 éves volt. Jogi tanulmányait Kolozsvárt végezte, itt szolgálta le önkéntesi évét is 1869-ben. Három év múlva a kolozsvári törvényszéknél joggyakornok lett, 1875. szeptemberében pedig belépett a pénzügyigazgatóság kötelékébe, mint illetékes-kiszabási fogalmazó Szegzárdon. Egy évvel később hasonló minőségben Temesvárra helyezték át, itt lett 1880-ban I. osztályu pénzügyi fogalmazó, egy évvel később pedig II. osztályu titkár.

A pénzügyigazgatóságok ujjaszervezése alkalmával, 1889-ben az aradi pénzügyigazgatósághoz helyezték át, hol 1892-ben I. osztályu titkár, hét év után, 1899-ben pedig helyettes pénzügyigazgató lett.

Krausz József volt aradi pénzügyigazgató nyugdíjazása után az aradi pénzügyigazgatóságra Gál Lajos volt a legkomolyabb jelölt. De hogy az aradi állomásra mást neveztek ki, úgy hírlett, hogy Gál legközelebb egy Arad melletti megye székhelyének pénzügyigazgatója lesz. Ugy lehet, hogy az a kinevezés egészen közel fekvő volt.

Gál Lajos halálát felesége, leánya és fia, mint legközelebbi hozzátartozói gyászolják. Az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselői hivatalnok társuk haláláról külön gyászjelentést adnak ki.

HIREK.

Tüntetés Vázsonyi ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 12.

Nagyváradon ma viharos utcai tüntetés volt Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő ellen, ki a nagyváradi kereskedő-íjak meghívására Biharmegye székhelyére érkezett.

A jogakadémia polgárai és a középiskolai ifjuság nagyszámban jelent meg a pályaudvaron, várván a Budapest felől Vázsonyit hozó vonatot. Alig hogy kiszállt a képviselő kupéjából, óriási fütyülés és abcug-költések fogadták.

Vázsonyi helyzete már-már fenyegetővé vált, mert a tüntetők körülötte tomboltak, mikor a fogadó-bizottság tagjai néhány hirlapíróval körülvették Vázsonyit, karonfogták és a kijáráshoz vezették. Közben szüntelenül zúgtak feléje az ilyen kiáltások:

— Minek jött ide?!

— Abcug!

— Magát a zsidók hívták. Menjen vissza!

— Mi van a kultur-bestiával?

A rendőrségnek kellett közbelépni, hogy a tüntetés személyes inzultussá ne fajuljon. A rendőrök visszatartották a tömeget, Vázsonyi Vilmost pedig kocsiba ültették. A fiaker ólomfütyülők éktelen visítása közben robogott el a pályaudvarról.

A rendőrség több letartóztatást eszközölt. A letartóztatottak között van egy eljenzéki országgyűlési képviselő fia is.

A Sas-szálló előtt, ahol Vázsonyi lakást vett, mikor ezeket a sorokat írjuk, még mindig folynak a tüntetések. Az utcát az éljenzések és abcugolások zaja tölti be. A városban attól tartanak, hogy a holnapi napon a tüntetések meg fognak ismétlődni.

— A király itthon. A király május hó 11-én Budapeste érkezik és 12-én részt vesz a kir. kémiai-intézet oszlop-utcai új palotájának ünnepélyes megnyitásán. Ez alkalomból a király három hétig marad körünkben és Gödöllőre is meglátogat.

lőn fog lakni, hol már nagyban készülnek a felsőges ur fogadására. A király itt tartózkodása alatt magánkihallgatást is ad.

— **A miniszterelnökök tanácskozása.** Széll Kálmán és Körber miniszterelnökök ma tovább folytatták Budapesten tanácskozásukat az autonóm vámtarifa ügyében. A tanácskozás este 8 óráig tartott s holnap tovább folyik.

— **Budapesti kirándulók Aradon.** A Magyar vasúti klub nagyszabású kirándulást rendez pünkösdkor Aradra, melyen a klubnak több száz tagja vett részt. Itt a város nevezetességeit megtekintik a kirándulók s azután különvonaton utaznak ki Mezőhegyesre, a ménésbirtok megtekintésére. A társaság onnan visszajön Aradra s innen utaznak vissza a fővárosba.

— **Telefonösszeköttetés Arad és Békésmegye között.** Aradmegye közigazgatási bizottságának ma délelőtt tartott közgyűlésén Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán jelentette, hogy Békésmegye törvényhatósága azíránt kereste meg Aradmegyét, hogy kapcsolassa össze Aradváros és Aradmegye telefonhálózatát a békésmegyei telefonhálózattal, ami 744 forintba kerülne. Az alispán azt indítványozta, hogy miután az Aradi ipar- és népbank a költségek egyharmadát viselni hajlandó, a megye azon esetben szintén vállalja magára a költségek egyharmadát, ha Arad város törvényhatósága is magára vállal egy harmadot. A bizottság ily értelemben fog a közgyűlés elé indítványt tenni.

— **Kárász Emil halála.** A szerencsétlen véget ért államvasuti főmérnök halála általános és mély részvételt keltett az egész városban. A halottas házban sűrűn fordultak meg a részvétlátogatók s a koporsót számos koszoru fűdi. A főmérnök elhunytáról az államvasutak aradi üzletvezetőségének tisztikara külön gyászjelentést adott ki. Vasárnap délután fél 8 órakor a halottat beszentelik s hétfőn délelőtt fél 10 órakor Szajolban temetik el. Elhunytát gyászolják: Horgosi Kárász Ilona, Kárász Emil és Kárász Irén gyermekei, Fejér Miklós ny. államtitkár és neje Szodoray Gizella, Lippich Gusztáv, Jász-nagy-kun-szolnokmegye főispánja és neje Fejér Vilma sógor és sógornő. Az aradi mérnök- és építészegylet tagjai tisztelettel felkéretnek, hogy elhunyt tagtársunk Kárász Emil m. á. v. főmérnök temetésén, minél tömegesebben megjelenni sziveskedjenek. Gyülekezni fogunk vasárnap, f. hó 13-án délután 2 órakor az egyesület helyiségében. Az elnökség.

— **Szerb püspök-jelöltek.** Brankovics György szerb patriárka Szent-György napjára zsinatot hív össze, melynek egyedüli tárgya lesz a temesvári püspöki szék betöltése. A püspöki méltóságra négy jelölt van, kik közül dr. Letics György, a patriárka unokaöccse és Vidiczky György kopili zárdafőnök a legkomolyabb jelöltek. Az utóbbinak sok a híve, mert kiváló jogász és kitünő teológus s a magyar nyelvet tökéletesen bírja. Szoba jöhet még Jankovics Antal krusedoli zárdafőnök, kinek jelöltségét azonban kizárja azon körülmény, hogy magyarul nem beszél. Azonkívül felemlítik még Zermesky Ikária jelöltségét is. A patriárka jelöltje Letics György, ki ellen azonban az a kifogás, hogy csak ez évben éri el a kánonjogban előírt harminc éves életkort.

— **A Kossuth-szobor ügye.** A képviselőház mai ülésén Lengyel Zoltán napirend előtt megsürgette a választ arra az interpellációra, melyet folyó évi március hó 12-én intézett a miniszterelnökhöz a Kossuth-szobor dolgában. Apponyi Albert gróf elnök azt válaszolta, hogy tekintettel arra, hogy a házszabályokban előírt 30 nap már letelt, figyelmeztetni fogja a miniszterelnököt, hogy minél előbb válaszoljon erre az interpellációra.

— **Ujabb sztrájk Fiumében.** Fiumében, mint egy táviratunk jelenti, az Adria hajózási társaság fűtői ma ismét megszüntették a munkát azon a címen, hogy kevés nekik a fizetés. Az

igazgatóság a sztrájkolókkal megszakít minden érintkezést s egy sereg kéznél volt fűtőt állított be munkába, kik a behajózásra már régen vártak. A régi fűtők ezt látva, már hajlandók lettek volna minden mozgalommal felhagyni, az igazgatóság azonban elbocsátotta őket, mert erőlyesen véget akart vetni minden sztrájkmozgalomnak.

— **Beöthy László távozásáról a P. H. mai számában a következő maliciózus sorokat olvassuk:** A nálunk szokásos korteskedés a Nemzeti Színház igazgatói állásának betöltése körül megindult és vigan dolgozik tovább. Ma még erősen tartja magát az a hír, hogy tárgyalnak Ambrus Zoltánnal és kombinációba veszik Ditrői Mórnak a Vigszínházról való elhódítását, holnap lehetséges, hogy a budapesti cimlisztán kell utána néznünk, hogy kicsoda is az az ur, akire a Nemzeti Színház vezetését bízzák. Beöthy László lemondásának elfogadása különben perfekt dolog s most csak arról van szó, miképen oldják meg a nagy előleg kérdését. Pozitív értesülés erről sincsen, csak találgatás és mendemonda. Az egyik föltevés szerint az előleget Beöthy Zsolt családja és protektorai fogják megtéríteni, mások szerint — és ezt valószínűbbnek tartjuk — az előleg fedezéséről formulával gondoskodnak. — Ugyanis Beöthy Lászlónak a színház látogatottságának emelése körül szerzett érdemei elismerése fejében végkielégítésül ugyanolyan összeg tiszteltdíjat adnak, amennyi a törlesztendő előleg. De egészen komoly emberek azt is vélik tudni, hogy Beöthy László előlegét a rendelkezési alap fogja megtéríteni.

— **Az új torontáli főispánról a következő életrajzi adatokat közlik:** Bethlen Miklós gróf 1860-ban született és így 42 éves. Atyja, Bethlen József gróf a hatvanas években Torontál vármegye alispánja, később temesvári kir. kataszteri és jószágigazgató volt; anyja törökbecsei Sissani Erzsébet, néhai Leiningen-Westerburg Károly gróf aradi vértanú özvegye. Bethlen Miklós gróf a főgimnáziumot Temesvárott, a jogot Budapesten végezte. Mint 23 éves ifju, 1883-ban Temes vármegye szolgálatába lépett és egy éven át közigazgatási gyakornok, tiszteletbeli aljegyző volt, 1884-ben Torontál vármegye választotta meg aljegyzővé, utóbb, két év múlva törökbecsei főszolgabíróvá, majd 1896-ban főjegyzővé. 1898-ban a király Hunyad vármegye főispánjává nevezte ki. Az azóta lefolyt négy év alatt purifikálta és mintaszerűvé tette Hunyad vármegye közigazgatását s megfékezte az ottani nemzetiségi túlzókat. Most, hogy Torontálba visszatér, megyeszerte bizalommal fogadják.

— **Orfeum-láz.** Mi csak nagyvilági város vagyunk. Alig vártuk, hogy beszabaduljanak hozzánk az orfeumok, s hogy itt vannak, legalább is olyan szivességgel pártoljuk, mint a színházat. Kettő is van a városban s közülök különösen az, amelyik a Kass-vendéglőben játszik, ritka pártolásban részesül. — Kass Béla vendéglősnek a mai tanácsülés elsősorban azt engedte meg, hogy orfeum-társulata németnyelven is tarthasson előadásokat, azután pedig további nyolc napra játszási engedélyt adott neki. A Kass-féle orfeum-társulat tényleg elsőrendű és műsora a legelőkelőbb színvonalon áll. A vendéglő étterme napról-napra megtelik közönséggel.

— **Elhunyt kuriai bíró.** Csillagh Benő nyugalmazott kuriai bíró, a Lipóttrend-lovagja, ma éjjel Budapesten, József-körút 40. számú lakásán hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt 82 éves volt. Holnap temetik délután fél 8 órakor.

— **Bem trombitása.** Hosszu külföldi tartózkodás után visszatért ismét hazájába Bem tábornok egykori trombitása, Sailer Lajos, a ki végigküzdötte az ősz generális oldalán az egész szabadságharcot. A világosi fegyverletétel után Sailer Törökországba menekült, hol besorozták katonának és 1856-ig mint közember szolgált a török hadseregben. Miután szabadságot kaptak,

Angliába vezette útja, hol egy liverpooli vasutársaságnál mint kárpitós nyert alkalmazást. Nyugtalan lelke azonban itt sem pihentette és 1858-59-ben a magyar legióban harcolt az olasz földön. Később beutazta Európa csaknem összes országait és mint tolmács tartotta fenn magát. 1868-ban visszatért hazájába, hol a honvédségnél hadnagyi ranggal kinálták meg. Sailer nem fogadta el a kinevezést, hanem ismét Törökországba vitte sorsa. Itt is mint tolmács kereste meg a kenyerét és közben megházasodott. Mult évi május havában visszatért végre hazájába és néhány hónap előtt Temesvárra költözött, hol a Józsefvárosban a „Trombitás-hoz” cím alatt korcsmát nyitott. Sailer apó, aki immár 79 éves, még mindig igen jól bírja magát és esténként nagy hallgatóság előtt beszéli el érdekesítő élményeit. A temesmegyei honvédegyelet Lendvai Sándor indítványára elhatározta, hogy Bem híres trombitását lefényképezeti és arcképét megküldi az aradi ereklyemúzeumnak.

— **Szédelgés vasuti jegyekkel.** Nagy feltűnést keltett itt Aradon pár év előtt az az eset, mikor rájöttek, hogy az állomás egyik alkalmazottja 14-ik vonalszakaszú jegyekkel üzérkedik s azokat olcsó pénzért tovább utazó embereknek eladogatja. Megindult a vizsgálat, a bűnöst felfedezték és alaposan megbüntették. Az aradihoz hasonló eset történt most Nagyikindán, melyről az alábbi tudósítást kaptuk:

A magyar államvasut igazgatósága rájött arra, hogy a helybeli állomáson a szolgálatot teljesítő portások egyike potom áron árusít 14-ik vonalszakaszú jegyeket. Miután a m. kir. államvasutak ily módon érzékenyen károsodtak, az igazgatóság két esztendeje folytonos megfigyelés alatt tartja az állomás kapusát, a mi azonban nem vezetett eredményre. Miután mostanában ilyenmü visszaélések ismételen nagyobb mérvben látszottak előfordulni, a vasut a rendőrség segítségét vette igénybe. Tötössy Endre rendőrfogalmazó vette kezébe az ügyet, a ki Hoffmann nevű isztviselőtársával szövetkezett a leleplezésre. Alruhába öltöztek, szakált ragasztottak. A terv szerint Hoffmann Budapestre, Tötössy pedig Nagybecskerekre utazott, a minék a következő célja volt, Tötössy este 10 óra 16 perckor jött Nagybecskerekről, magával hozva egy fával telt bőröndöt is azon célból, hogy a bőröndöt a kapusi szolgálatot teljesítő hordárnak átadja s vele egy a reggel 3 óra 37 perckor Orsova felé induló vonathoz egy 14-ik vonalszakaszú jegyet rekvirált. Hogy pedig ilyen jegy biztosan leadassék, azért utazott Hoffmann Budapestre. Midőn a hajnali vonat berobogott, a perronra menő Tötössy éppen akkor találkozott a Budapestről hazatérő Hoffmannal, a ki 14-ik vonalszakaszú jegyét a kapusnak leadta. Egy sokat jelentő pillantás elég volt a két ravasz rendőrnek arra, hogy a helyzetet felfogják. Hoffmann kisietett, Tötössy pedig a kapusnak két koronát nyomva a markába, tőle egy 14-ik vonalszakaszú jegyet kért. A kapus lépre menve, a felismerhetetlenségig maszkirozott Tötössynek négy darab jegyet adott át azzal, hogy ezek közt lesz olyan, a melyre szüksége van. Tötössy szinteg felszállt a vonatra, de ismét lejött, hogy letartóztassa a kapust, a ki a kelepécét látva megtört s mindent megvallott.

— **Ujabb fegyelmik Csanádban.** Egyik mákói lap írja: A közigazgatási bizottság szerdai ülésében Farkas László árvaszéki elnök és az illető ülnök ellen, ki a szavazásban részt vett, szabálytalan utalványozások miatt elrendelte a fegyelmet megelőző vizsgálatot.

— **Aradmegyei ifju Dél-Afrikában.** Ma délelőtt egy Jakab István nevezetű fiatal ember jött haza Budapestre a messze Dél-Afrikából. Mint loápolo utazott ki több társával az angolokhoz s szörnyű dolgokat mesélt arról, micsoda nyomoruságot kellett utközben kiállaniok. Harminckét napi utazás után végre Durbanba érkeztek s itt közösen elhatározták, hogy megszöknek az angoloktól és a burokhoz csatlakoznak. Egy Kopperl Imre nevezetű ember volt a vezetőjük s ezzel éjszaka, titokban elhagyták a várost. Kilenc nap és kilenc éjjel szakadatlanul gyalogoltak s már csak két napi járóföldre voltak Transvaaltól, amikor az üldözésükre kikül-

dött angol katonák elfogták őket s visszavitték Fokvárosba. Ott haditörvényszék elé állították őket, amely elég kegyelmesen bánt velük, amennyiben rájuk bizta, hogy visszajönnek Európába vagy hadifoglyokként őrzik őket tovább. Mindnyájan a visszatérést választották, mire ugyanazzal a hajóval amelylyel kint voltak, hazahozták őket. Ez az út negyvenöt napig tartott. Hogy a negyvenöt napig tartó utazás alatt mennyit kellett szenvedniök, az szinte leírhatatlan. Kilencen közülük behaltak a kinzásba, közöttük három magyar fiú is, Baranyai Károly és Szilágyi István Nyitramegyéből és *Toldi István az aradmegyei Világosról*. Egyszerű zsákba varrva kidobták holttestüket a tengerbe, eledelül a tengeri ragadozó állatoknak. Itthon pedig hozzátartozóik hiába várják visszatérésüket. A az afrikai parton Szenegálnak Dakár nevű francia kikötővárosában három napra kiköttek, hogy szemet rakjanak a hajóra. E három nap alatt a foglyokat láncra verve őrizték a hajón. Amikor a francia révkapitány vizsgálatot tartott a hajón, meglátta a láncra vert embereket.

— Kik ezek? — kérdezte.

— Hadifoglyok, — felelt a hajó parancsnoka.

— Ha hadifoglyok, akkor nem engedem meg, hogy francia földön, francia kikötőben így kinezgessék az embereket. Parancsolom, hogy rögtön vegyék le róluk a láncokat.

Ez meg is történt, de azért, amint kiértek a francia kikötőből, rögtön megkezdődött ismét a kinzás. Enni-inni alig kaptak valamit s a legcsekélyebb szóért láncra verték őket. Jakab Istvánnak egy ór, mert ellenkezett, a lábába lőtt s még most is meglátszik a seb forradása. Teljesen elcsigázva, agyongyötörve és megtörve érkeztek haza s a brutalitás, a mivel elbántak velük, teljességgel nem alkalmas arra, hogy növelje azt az amugy is minimális szimpátiát, a mivel mi a délafrikai hadművelésben az angolokra gondolunk.

— **A tolakodó katona tiszt.** Berlin közelében Gross-Lichterfeldén nemrég egy *Waldherr* nevű fiatal főhadnagy a vendéglőben odalépett *Spiess* mérnök asztalához és egészen közről szemügyre vette a mérnök feleségét. A mérnököt annyira meglepte ez, hogy így szólt a főhadnagynak:

— Megbolondult?

Waldherr nyugodtan felelt:

— Igen, belebolondultam ebbe a csinos... Nem folytathatta, mert *Spiess* úgy arculította, hogy egy pillanatra elkábult. Mikor magához tért, kardot akart rántani, a mérnök azonban megelőzte, a botjával olyant zágott a kezefejére hogy keze tehetetlenül lehanyatlott. A lefegyverezett főhadnagy dühösen szitkozódni kezdett, de a mérnök rászólt:

— Most már hordja el magát és köszönje meg, hogy többet nem kapott.

A főhadnagy erre eltávozott a kaszárnyába s elmentek a vendégek is, akiket az összetűzés nagyon felháborított. Másnap reggel két zázados jelent meg a mérnök lakásán s elégtételt követeltek a tetleges bántalmazásért. A mérnök megtagadta a lovagias elégtételt. A tiszték egy ideig erőltették a dolgot, a mikor aztán látták, hogy hiába, azt mondta az egyik:

— Nos, ha a lovagias ember olyan kérelhetetlen önben, akkor mi az *emberséges* emberhez fordulunk: *kérjük*, fogadja el bajtársunk kihívását, mert különben elveszti a rangját és tönkre megy.

A mérnököt ez sem hatotta meg és határozottan kijelentette, hogy ilyen ügyben nem adhat lovagias elégtételt, mert a tiszt a legsúlyosabb lovagiatlanságot követte el feleségével szemben.

A tiszték erre elmentek. *Waldherr* ellen a katonai hatóság migindította a becsületügyi eljárást s megfosztotta a rangjától. Ez az eset, mint a berlini újságok írják, nagy megdöbbenést okozott a tiszték körében, s különösen a fiatalabbakat félemlítette meg.

— **Szívbe hegyedt fegyvergolyó.** A németországi orvosok lipcsei nagygyűlésén *Freudenberg* tanár igen érdekes esetet mutatott be. Egy ember öngyilkossági szándékából mellébe lőtt. A beteget Röntgen-sugarakkal megvizsgálták s kitűnt, hogy a golyó a szívburokban van. A golyó eleinte ide-oda mozgott, végül pedig a szívbe hegyedt. Az illető igen jól érzi magát s nem érzi a golyó hátrányait. Igen érdekes eset ez, mert eddig az orvosok azt hitték, hogy ha a szívburkolat megsérül, az ember nem élhet tovább.

— **Pénzhamisító színész-pár.** Budapestről táviratozza tudósítónk: A rendőrség a napokban letartóztatott egy *Bodor* András nevű fiatal embert, aki pénzgyártáshoz szükséges gépeket és kliséket akart eladni. A rendőrség most kinyomozta *Bodor* bűntársait *Kispál* Károly 22 éves színész és a vele közös háztartásban élő *Echnik* Vilma 32 éves színésznőt, akiket tegnap le is tartóztatott. Nagy-Boronyón, ahol színészkedtek, ismerték meg *Bodort* és ott adták el neki a pénzhamisító tárgyakat. A rendőrség a vasuton fogta el a vándor színész-párt.

— **A szétválasztott ikrek.** Dódikát és Rádikkát, *Barnum* számi ikreit nemrég elválasztotta egy párisi orvosprofesszor, mert Dódikka veszedelmes betegségbe esett s halála esetén elveszett volna vele ikertestvére is. Néhány nappal az operáció után Dódikka meghalt, Rádikka azonban meggyógyult s ma már teljesen egészséges. Párisból jelentik most, hogy Rádikka állandóan Párisban marad, mert egy gazdag francia magánzó örökbe fogadta. A múlt vasárnap Rádikka áttért a katolikus vallásra a St. Sulpice-templomban, ahol nagy közönség nézte végig a keresztelést.

— **Az önbetörő orvos.** Az öngyilkossá lett dr. *Tomka budapesti* orvos esete még mindenkinek élénk emlékezetében van. A vizsgálat folyamán most újabb adatokra akadtak, amelyek fölötte alkalmasak arra, hogy az ügynek döntő fordulatot adjanak. Sikertült ugyanis két egyént kinyomozni, akik a betörés előtt fél évvel dr. *Tomkának* szolgáltak. Az egyik *Farkas* Erzsébet szakácsnő, a másik *Sziva* Viktória szobaleány, akik mindketten azt vallották, hogy dr. *Tomka* órákig bezárkózott a rendelésőszobájába és ott a pénzeszekrényt furta. Ezt ők a kulcslyukon át látták, mert kíváncsiak lévén, hogy dr. *Tomka* mit csinál, őt szemmel tartották. A kifurt lyukakat az orvos egy posztódarabbal fődte be, a vasport pedig egy virágtartóba rejtette el. A tanuk ezt a vasport meg is találták, de azt hitték, hogy az orvos hamis pénzt gyárt és azért titkolózik. Egyszer furás közben jobb keze kificamodott és orvosi gyakorlatát két hétig nem folytathatta.

— **A negyvenszeres öngyilkos.** Bécsben, mint onnan jelentik, el egy özvegy asszony, aki negyven kísérletet tett arra nézve, hogy ne éljen. *Holzbauer* Fáninak hívják a makacs öngyilkosjelöltet, aki már végigpróbálta az összes öngyilkossági nemeket, de mindig kudarcot vallott. Tegnap sósavoldatot ivott a maniakus asszony, de a mentők gyors segítsége és a kórházi ápolás újra megmentették.

— **Az aszfalthetyár.** Egy fiatal nagyváradi uriaszony sétált tegnap szokaleánya kíséretében a Schlauch-parkban. Estefelé hazafelé indult a fiatal urinő s az árvaaház melletti kis közön keresztül vette útját. A kis átjáró utcában a saroknál fogat állott s mellette annak tulajdonosa, valami kikent kifent gazdatiszt formájú fiatalember. Amint a fiatal urinő a fogaton néhány lépéssel túlhaladt, a pricsessz-nadrágos gazdatiszt ur utána szólott:

— Jöjjön vissza egy percre Nagysád!

A fiatal asszony pillanatra megdöbben a vakmerőségen, de zavarában azt híven, hogy valami régi ismerőse szólítja, pár lépést tett megszólítója felé s azután megkerdezte:

— Imer ön engem, hogy megszólított?

— Nem ismerem, de azért szólítottam meg, hogy megismerjem, — volt a szemtelen felelet.

Szavait azonban jóformán nem is fejezhette be a tisztelt aszfalthetyár, mert a megsértett urinő vilámgyorsan jobbról is, balról is arcul ütötte.

Eppen ebben a percben fordult be a kis utcába

egy rendőr, akit azonban a főpofozott gavalier már nem várt meg, hanem kocsijára pattanva, elhajtatót a kaptalansor felé...

— **A vetélytársak.** Kettős gyilkosság foglalkoztatja — mint nekünk írják — *Jaszénova* község lakosait. *Petkó* Balázs és *Labing* Ignác odaváló legények régtől fogva rossz szemmel nézték egymást, mert vetélytársak voltak. *Lukács* György odaváló lakos leányába voltak szerelmesek. A leány szívesen fogadta a legényeket. A hosszas udvarlásnak az lett a vége, hogy a múlt hónapban mindkettő megkérte a leányt. Husvét napján döntött a leány s megizente *Petkó* Balásznak, hogy *Labinghez* megy férjhez. *Petkó* ettől kezdve kereste az alkalmat, hogy *Labinggal* találkozzék. Ki is jelentette *Petkó*, hogy *Labin* nem éri meg a lakodalmát. Tegnapelőtt a véletlen az utcán hozta össze a két legényt. *Petkó* indulatosan kérdőre vonta *Labingot*, hogy mivel tudta megnyerni a leányt. *Labing*, mintha érezte volna a veszedelmet, ki akarta kerülni *Petkót*, de ez elébe ugrott s egy nagy konyhakést rántva elő a csizmaszárból, markolatig döfte *Labing* mellébe, a ki erre összeesett. *Petkó* még ezután több szúrást ejtett áldozatán. Azután hazament és a padláson felakasztotta magát. Mikor a csendőrök *Petkóknál* megjelentek, a gyilkos legényt a padláson találták meghalva, egy kétélen lógva. Az eset nagy izgatottságot keltett a lakosság között, mert a két legényt mindenki jóra való legénynek ismerte.

— **Aranyország.** Nagyon jó híre van az aranykeresők között *Alaska* és *Klondike* államoknak s a rozsdamentes sárga ércre sóvárgó kutatók nyomán átment a közfelfogásba ez a — balvalemény. Az Egyesült-Államok hivatalos statisztikája ugyanis mesebeszednek minősíti azt a közhitet, hogy ez a két állam volna az arany igazi hazája. A számok tanúsága szerint nem *Alaska* és *Klondike*, hanem *Colorado*, a valódi aranyország. Az elmúlt év alatt *Colorado* állam aranybányából huszonkilenc millió dollár értékű aranyat sikerült kiemelni s ez a roppant értékmenység nem valami rendkívüli tünet, hanem átlagos évi aranyérték termelés. Ez az eredmény nagyobb, mint *Alaska* és *Klondike*nek együttes aranytermelését, lévén ennek múlt évi egyenértéke csak: — 24 $\frac{1}{2}$ millió dollár. *Colorado* után a rangsorban *California* következik, melynek aranybányái az elmúlt évben 15 millió és hatszázharmincezer dollárnyi értéket jövedelmeztek. *California* után sorolja fel a hivatalos kimutatás *Mantona*, *Dél-Dakota*, köztbe *Alaska* és *Klondike*, továbbá *Arizona*, *Utah*, *Nevada* és *Idaho* államokat, melyek mindegyike milliókkal szaporítja évről-évre az emberiség aranykészletét. Minden évben nagyobbá válik *Amerikában* az aranytermelés. Az elmúlt évben öt és félmillió dollárral volt nagyobb az amerikai aranytermelés, mint 1900-ban. Mindig szaporodik az arany és ami felszínre kerül, az sem fogy — és azért mégis éhes rá az emberiség...

— **Csodás eredményeknek nevezhetők** a gyógyítás terén azon sikerek, melyeket a csusz és köszvényes betegek érnek el a hírneves *Zoltán-féle* kenőccsel. Ugy betegek, akik évek óta különböző szereket és gyógyfürdőket eredménytelenül használtak és kísérleteket tettek a csodásnak nevezhető szerrel, meggyőződtek arról, hogy a *Zoltán-féle* kenőcs csusz és köszvényes bajok biztos gyógyszere. Városunk lakosai közül is már sokan dicsekedhetnek, hogy e szer adta vissza nem remélt egészségüket, meleg hangu levelekben mondtak köszönetet e szer készítője *Zoltán B. budapesti* gyógyszerésznek, ki-nél, mint egyedüli készítőnél, kapható üvegenként 2 koronaért.

— **A kitünően működő cipőosztály** *Porter* Vilmos Nagy Aruházában, a Szabadság-téren, ma már azon a nívón áll, hogy a legelőkelőbb körök kényes izlését ki tudja elégíteni. A legfinomabb minőségű chevreaux, boxkalf, zerge tükörbőr és egyéb cipőspeciálisok képviselve vannak, úgy fekete, mint világos barna, bordeaux és sárga színekben. Férfiak és hölgyek részére egyaránt nagy a választék sima, bergsteiger, fűzős, derby, fél- és kivágott, valamint egyéb modern cipőalakokban. Lakkcipőkben és gyermekcipőkben szintén megfelelő teljes választék. A lábbeliről elmondhatni, hogy kitünően minden tekintetben, mivel kézi gyártmányok, formájuk tartósan megmarad, viseletben feltűnően könnyűek, ami különösen női cipőknél elsősorú követelmény; a láb nem kinezgik. Emellett a cipők rendkívül jutányosak, mivel *Portert* az vezérli, hogy a közönség a

lábbelük jó minőségéről meggyőződést szerezzen. Minden bevásárláshoz fénykép-bon jár.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vásár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felbivjuk ezen ujtásra.

— **Ongyilkosság a fürdőben.** Ma reggel a budai Császárfürdő egyik kabinjában főbe lőtte magát egy fiatal ember. A mentők az első segélylyel ellátva veszedelmes sebével az irgalmasak kórházába vitték. A rendőrség megállapította, hogy az életunt *Schmelhaas* Henrik 34 éves órásságát, akinek az eltűnését aznap éjszaka jelentették be a főkapitányságon. Tetének okát nem tudják.

— **Jótekonyság** *Biró* Lili és *Allice* urhölgyek 1000 drb. bélyegyet küldöttek a szegénytanulóknak. E nemes cselekedetért ezuton is köszönetet mond özv. *Hauser* Károlyné ezredesné, egyesületi elnök.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadtér 20. szám, Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Arverés a vasutnál.** A kézbesíthetetlen és fölös küldemények, u. m. agyagcső, használt kosár, cipőáru stb. f. hó 18 an délelőtt 9 órakor Aradon a teherkiadási raktár helyiségeben nyilvános árverés útján eladásra kerül. Délután 2 órakor a vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyakat árverelik el.

— **Svechati sör.** A különféle sörök egyik leghíresebbje és legkedveltebbje: a *Dreher* féle *Schwehati* sör, naponta friss csapolás mellett kapható *Kánya* Géza sörcsarnokában. (Zrinyi utca). Ugyanott Erdelyi Tóni cigányzenekara minden este játszik. Kellemes szórakozást, üdülést keresnek, akik ezt a régi, jóhírű sörcsarnok helyiséget fölkeresik.

— **Hogy a ló minő gyorsan vesz erejéből,** megerősítő munka mellett, azt minden lótulajdonos tudja, az izomszalak merevsége nagyon is gyakran következménye a túleröltetésnek. Kitartó munkához alkalmasakká tehetők a lovak, ha rendszeresen alkalmazzuk a cs. és kir. szabadalmazott ló-mosóvizet, a *Kwizda*-féle restitutionsfluid-ot. Ez különösen bevalik mint segédszer ficamok, rosszul lépés, az idegek merevsége, gyengeség ellen és mint erősítő és erővisszaszerző szer nagy fíradalmak után.

— **A bel- és külföldön** igen jó hírnévnek örvendő „*Salvator*“ asványvizről most jelent meg egy újabb füzet, melyben *Boleman* István dr. kir. tanácsos ismerteti a legújabb physiko-chemiai vizsgálat eredményeit, nemkülönbön a hivatalos vizsgálatokat, melyek az asványviz összetételének állandóságára s tisztaságára vonatkoznak. A physiko-chemiai vizsgálatot *Koepe* János dr. egyetemi m. tanár Giessenben részben a forrásnál s részben giesen laboratoriumában végezte és kimutatta, hogy a „*Salvator*“-viznek vegyi vizsgálata tökéletesen meggyezik a physiko-chemiai analysis eredményével és bebizonyította, hogy a gyógyviznek asványos részei tökéletesen disszociáltak, minek folytán aktív, azaz működésre képes állapotban vannak. A *Salvator*-viznek az életben és gyakorlatban annyira ismert és méltottott jétékony hatásának ez a vizsgálat megadja a tudományos magyarázatát. A *Salvator*-viznek *abszolút tisztaságát, állandóságát és csiramentességét* a forrásnál többszöri vizsgálat már megállapította, de hogy ez a gyógyviz üvegekbe töltve s forgalomba hozva, még hosszás raktározás után is állandó összetételű és kifogástalan tiszta marad, azt a legújabb hivatalos vizsgálatok bizonyítják, amint a jelzett füzet kimutatja.

— **Tavaszi divatjelentés.** A tavaszi-saison beálltával annyi sok szép tárggyal halmoztuk el raktárunkat, miért is néhány szóval akarjuk a divatnak mozzanatait ecsetelni. Hogy mit visel a hölgyvilág? Mi a divat? Divatöltözék a blouse-costume. A *Jacquet* vagy *Bolero* orosz styl igen előnyös viselet különösen karcsu alakoknak. E szabás hátul testhez álló, elől pedig bugygyosan hajlik az öv fölé. Tavaszi öltözéknél a fódisz első sorban angol varrások, valamint a saját kelméből aplikálva, vagy szegélyek. Ujdonság *Klini* himzett csipke részek, melyek áttörve, vagy pedig idegen színű selyemmel

vannak alátéve és elszertan alkalmazhatók a legelőkelőbb öltözéknél. Ujdonságok továbbá: *Liberty*- és *Pongies*-selymek, ezek roppant változatos mintájuk. *Francia*batiszt, *Organtyr*, angol változatos mintájuk. *francia* Voil de Lainer, *Cosmanovi* cretonok, különösen feltűnő szépek az ugynevezett *Linon-gasek* *Chine* szalagsávokkal és sok egyéb könnyű tárgy a tavaszi-nyári idényre. Nagy sulyt fektettünk blouseselyem kelmékre; valamint fekete selymek sima és mintázottak — fekete divat és gyász kelmék a legnagyobb választékban vannak képviselve. Mindezen cikkekre készítenek küldetnek. Külön osztály: Kész női- és férfi-fehürneműek, batiszt, Madapolan cerzetek, pignoirs, zsuponok, vászon- és batiszt női ingek, *Schweici* himzések, teljes kelengyék kiállítása. Szabott és olcsó árak, vásárlásnál 5% pénztári engedmény számíttatik le. Nagybecsü vevőink kegyes pártfogását kérve, vagyunk mély tisztelettel *Probst* Károly és *Társai*, Arad, Atzél Péter-utca 3. Alapított 1798.

Aradmegye közigazgatásából.

(Az öreg tanító kegydíja. — A papi jövedelmek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 12.

Aradmegye közigazgatási-bizottsága má délelött 10 órakor *Urbán* Iván főispán elnökle alatt ülést tartott.

Az ülésen két érdekesebb tárgy fordult elő, az egyik *Opre* János volt mácsai tanító kegydíjának kiutalása, a másik *Babinszky* József dr. ujanáti plebánosnak a papi illetmények tárgyában előterjesztett kérelmé.

Opre János, *Opre* Péter dr. aradi ügyvéd atyja, 60 évig volt Mácsán tanító. Mikor nyugdíjba vonult, évi 200 forint kegydíjat állapított meg neki az érseki szentszék. Ezt a kegydíjat és hátralékos fizetésének egy részét hosszú időn keresztül azonban nem tudta megkapni. A közigazgatási bizottsághoz fordult tehát és ennek intézkedése az volt, hogy kiküldött egy polgári és egyházi személyekből álló vegyesbizottságot, mely az ügyben vizsgálatot tartott. Ennek eredményeként megállapították, hogy *Opre* Jánost részint hátralékos fizetés, részint kegydíj címén, mintegy 1400 forint illeti meg.

A követelés ellen azonban az egyházközség kifogásokat emelt, míg viszont *Opre* János a megállapított tőkék után késedelmi kamatokat is követelt, minek folytán az ügy a közigazgatási-bizottság döntése alá került.

A bizottság ma behatóan foglalkozott a kérdéssel és *Schill* József főjegyző, *Trutia* Péter, *Variassy* Árpád kir. tanfelügyelő és *Lehrmanu* Viktor kir. alügyész felszólalásai után akkép döntött, hogy az egyházközséget a követelt összeg megfizetésére közigazgatási végrehajtás terhe alatt kötelezte. Kamatokat azonban a közigazgatási-bizottság *Opre* részére meg nem ítélte.

A második ügy a következő: *Babinszky* József dr. ujanáti rom. kath. plebános az iránt folyamodott a közigazgatási-bizottsághoz, hogy a hitközségtől kapott természetbeni illetmények, pl. bor, buza, széna és bizonyos összegű készpénz is, a községnek, mint politikai testületnek terhére vétessenek föl és a község rendes évi költségvetésében számoltassék el.

Kérelmét egy 1843-ban, az akkori plebános és a községi előjáróság tagjai között kötött írásbeli szerződésre és arra az évtizedes gyakorlatra alapította, mely szerint ezeket az illetményeket mindig a községi előjáróságtól kapta a lelkész.

A közigazgatási-bizottság kérelmével elutasította, mert az 1843-ban kötött szerződést a megye hatósága soha jóvá nem hagyta, a költségvetésben a kérdéses illetményeket községi terhekül soha el nem ismerték s mert, ha a községi előjáróság azon illetményeket be is hajtotta, azt csak azért tette, mert a hitköz-

ségi terhek, kultuszadók hehajtásában a közigazgatási hatóságok az egyházi hatóságoknak segédkezni tartoznak.

A határozatot *Schill* József megyei főjegyző helyes jogi érzéssel dolgozta ki, s ezt a bizottság minden tanácskozás nélkül magáévé tette.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Kuria és a jogi oktatás reformja. *Wlascics* kultuszminiszter tudvalevőleg a kötelező doktorátus eltörlésével a jogi oktatást reformálja és pedig úgy, hogy a doktorátus helyett a hallgatóság egységes államvizsgát tartozik tenni. A reformtervezetet a miniszter elküldötte az összes illetékes tényezőknél véleményadás végett. Így elküldötte a Kurianak is. A Kuria megbízásából *Grecksák* Károly bíró mondott írásbeli szakvéleményt a tervezetről. A vélemény rendkívül kedvező, amennyiben csaknem minden szándékolt intézkedést helyesel. Kifogása a tervezet ellen az, hogy ne adjanak a vizsgáló-bizottság kormánybiztos tagjának vétőjogot a többi bizottsági tag döntésével szemben.

§ A sajtó parazitája. Egyesek és lapok többször irányították már a budapesti közönség figyelmét egy veszedelmes revolver-zsurnalistára, *Lipsitz* Sándorra, több lapnak a „szerkesztőjére. A hírhedt alak pincér volt s megunva becsületes mesterségét, fölcsapott szerkesztőnek. De mindjárt nem is egy, hanem vagy hat lapot indított: *Magyar Figyelő*, *Magyar Közvélemény*, *Magyar Társadalom*, *Képes Nemzetközi Lapok* stb. címmel. Majd egy kis napilapot is szerkesztett, mindben egyformán pályázva a közönség megzsarolására. Természetesen *Lipsitz* urnak nem ritkán akadtak afférjei és például *Hoch* Lajos is, a pincérek együletének elnöke, a kit az egyik zuglapjában szintén megtámadott, csuful lepiszkolta. Valamely lap hátsábján „aljas zuglap-szerkesztőnek és *Stohman*“nak nevezte *Lipsitz*et s ennek még volt merészsége sajtópört indítani. A mai tárgyaláson aztán, melyen *Zsitvay* Leo elnököt és *Hoch* Lajos vádlottat *Breuer* Miksa dr. védte, a jeles férfi megkapta a magáét. Kihallgatták ugyan is tanukép a *Budapesti Ujságírók Egyesületének* elnökét, *Vészi* József országgyűlési képviselőt, a ki elmondta, hogy, sajnos, ismeri *Lipsitz*et — hirtől.

Elnök: Minő révén?

Vészi: Az Egyesületből, mely irtóhadjáratot indított a revolver-zsurnalisták ellen. Elnöki minőségemben folyvást találkoztam ez akcióban a *Lipsitz* ur nevével és cselekedeteivel.

— Panaszok jöttek ellene?

— Seregestül és jönnek mai nagig is. Van ugyanis neki számtalan lapja, a mely dicsér vagy ijeszt, de mindig pénzt akar. Azok közül az urak közül való *Lipsitz* ur, akikre a magyar ujságíró nem gondolhat pirulás nélkül s az ily salakoktól mindenképp szabadulnia kell. Nem tud írni, tán olvasni se s egyre-másra csinálja a lapokat. Az előfizetőinek ígér egész könyvtárakat, a féléves előfizetőinek 100 korona havi fizetést is címzés és egyébért, a mit persze nem teljesíthetne a „*Times*“ sem. (Derültség.) Ígér állást, discóen kombinálva az ujságírást a cupringerséggel. (Nagy derültség.) Van aztán lapja, a melynek szövege sohasem változik, csak mindig a név más dicsérő cikkeiben. Ma *Braun* *Abrahámot*, holnap *Takács* *Andrást* diczeri, persze pénzért. Legújabbban „néprészvények“ kel akar lapot alapítani, csak tíz forintot kér egy részvényért. (Derültség.)

— Volt — folytatja *Vészi* — egy „*Pesti Esti Ujság*“ című napilapja is *Lipsitz*nek, hála az égnek csak vagy hat napig. Ez volt a magyar ujságírók szegénykora. Azokon a napokon hírlapíró az utcára kimenni is szegylet.

Lipsitz, a pocsékká tett „szerkesztő“ bambán bámult és vigyorgott, majd ez erkölcsi bizonyítványa után is a vádlottat elitélni kérte az ő „becsülete“ megsértéseért. Mert — úgy mond — na ő „aljas zuglap-szerkesztő“ lenne is, de nem *stohman*, a minek a vádlott szintén mondta. A bíróság azonban dr. *Breuer* *Miksa* védőbeszéde után természetesen felmentő ítéletet hozott.

Négymillió koronás család.

(Egy érdekes finansbohózat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 12.

A számok tudománya voltaképp igen szép tudomány. Kétszer kettő négy: ez az egésznek az alapja és ezen épül fel a kis szatócsnak a számadása épp úgy, mint az államok háztartása. Vannak azonban szerencsés kezű pénzügyminiszterek, akiknek még az egyszerűen felül is sikerül nyereségre szert tenni. Ilyen esete van most a magyar finansminisztériumnak.

Ha akármelyik fejszámolónak feladnók a problémát, hogy miképp lehetséges az, hogy adásvevésből valakinek négy millió korona kára és mégis egy millió korona haszna van, azt mondaná, hogy ez lehetetlen. Pedig a magyar finansminisztériummal megessett ez a furcsa egyszerűség, amelyet pénzügyi bohózatnak is lehet nevezni.

A bohózat részletei a következők: 1899 márciusában a magyar pénzügyminisztériumban nagy család nyomára jutottak. Híre járt, hogy a magyar állam a család következtében négy millió koronával károsodott meg. Lukács pénzügyminisztert a dolog miatt meginterpellálták s a miniszter elismerte, hogy család forgott fenn, de kijelentette, hogy az államnak nincs belőle semmi kára. A vizsgálatot most fejezték be és kitűnt, hogy az állam nemcsak nem károsodott, hanem még egy millió koronát nyert is.

Ennek a magyarázata a következő: A magyar pénzügyminiszterium a Rosenfeld és társa stuttgarti céggel szerződést kötött hogy a cég tízezer métermázsza jávai dohányt szállítson a magyar államnak, métermázsáját 540 koronán.

A dohány meg is érkezett Budapestre, a minisztérium emberei át is vették, pedig már az átvételkor észre lehetett venni, hogy a dohányt Hamburgban átrakták más csomagolásba. A cég az átrakást azzal magyarázta, hogy ha a tengeri csomagolással szállította volna tovább a dohányt Hamburgból vasuton, több fuvarújjat kellett volna fizetnie, mint így, s azért a vasuti szállításra nézve olcsóbb göngyölegben szállította.

A pénzügyminisztérium emberei nyugodtan átvették a szállítmányt, de később kitűnt, hogy a dohánybálók közt silányabb minőségű dohány is akadt, amelynek métermázsája csak 140 koronába kerül.

Világos volt, hogy ehhez az átvevő közegek összejátszása kellett. Mikor a család kiderült, egy Löventritt Henrik nevű ur, aki az ügyletet a magyar állam és a cég között közvetítette, eltűnt Budapestről. A vizsgálat kiderítette, hogy Löventritt a fővárosban egyes emberek közt, sőt állítólag magasabb állású emberek közt egy millió koronát osztott szét. (Ez a bohózat szomorú oldala.) Maga Löventritt fél millió koronát nyert az ügyleten.

A magyar állam mégsem szenvedett kárt mert a silányabb dohányt a finom dohánnyal együtt még akkor dolgozták fel, mikor a kettő közt való különbség még nem volt ismeretes. Voltaképp tehát csak a fogyasztó közönség volt megcsalva. (Bosszankodni is fognak a dohányosok.) Ebből tehát nem volt kára az államnak.

De most jön a java. A Rosenfeld céget holmi lelkiismeretfurdalás szállta meg és Löventritt a cég nevében hajlandó egy millió koronát az államkincstárba visszatéríteni. Ezt az összeget a cég nemrég csakugyan be is szállította az államnak. Az állam tehát nemcsak a fogyasztókon nyert — 4,140.000 koronán adta el do-

hányt — hanem még egy millió koronát is kapott azonfelül, — pedig négy millió korona kára volt.

Ez ennek a boszorkányegyszeregyes esetnek a nyitja. Így szaporodik a magyar államkincstár — akaratlanul is.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Az osztályorsjáték mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

200.000 koronát nyert 98612.
20.000 koronát nyert 82276.
10.000 koronát nyertek 29845 80759.
5000 koronát nyertek 9108 24720 41866
55554 87271.

2000 koronát nyertek 5354 13918 19547
21996 22558 29809 29868 30288 32626 38679
34870 37055 47095 52588 54357 55672 57536
59497 68224 74422 76344 78314 84892 89133
93006 95295 96613 96926 99801.

1000 koronát nyertek 6742 10539 11750
12055 12075 13805 15390 17355 19347 21551
22962 24032 25912 28822 29514 30452 31497
32466 36882 37761 41726 45073 45174 45298
46579 48758 48765 55222 55542 56278 61800
63778 63956 64413 66312 66422 66628 70794
72888 77075 78088 90855 97670.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 12.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 28,000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanevek közül rozs néhány fillérrel drágább áron. Időjárás boros.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	9.24—9.25
Buza májusra	9.14—9.15
Buza októberre	8.04—8.05
Rozs áprilisra	7.18—7.19
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.60—6.61
Zab áprilisra	—
Zab májusra	7.10—7.11
Zab októberre	5.90—5.91
Tengeri májusra	4.93—4.94
Tengeri júliusra	5.08—5.09
Repce augusztusra	11.75—11.85

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	9.21—9.23
Buza májusra	9.11—9.12
Buza októberre	8.21—8.22
Rozs áprilisra	—
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.60—6.61
Zab áprilisra	—
Zab májusra	—
Zab októberre	5.86—5.87
Tengeri májusra	4.92—4.93
Tengeri júliusra	5.07—5.08
Repce augusztusra	11.80—11.90

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	679.50
Magyar hitelrészvény	693.—
Leszámitóbank részvény	442.50
Rima-Murányi vasmű részvény	508.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	668.—
Közuti vasút	645.—
Városi villamos vasút részvény	314.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 12.

Magyar aranyáradek 4%	119.85
Magyar koronáradek 4%	97.55
Magyar arany 4 1/2 %	120.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.60
Magyar keleti vasút	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.10
Magyar italmegváltási kötvény	100.65
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.50

NAPIREND.

Április 13. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Miseric. — Protestáns naptár: Hermin. — Görög-keleti naptár (március 31.): Nagyböjt 5. vasárnap. — A nap két 5 óra — perckor, nyugszik 6 óra 29 perckor. — A hold két 8 óra 43 perckor, nyugszik délelőtt.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett illesterem.

Április 13. Fővárosi művésznők hangversenye este 7 1/2 órakor (Fehér Kereszt.) — Kazánfűtők és gőzgépezők vizsgálja (Fa- és fémpári szakiskola.) — Az aradi székelyotthon közgyűlése délután 4 órakor (Vass-vendéglő.) — Az aradi izraelita jótékonyegyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Április 14. Az aradi ipartestület előjáróságának ülése délután 5 órakor.

Kerpel Izsó 50,000 kötetes kölcson-könyvtárába

Aradon, Átél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

A következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: *Eötvös Károly:* Grf. K. följegyzései. *Székely:* A betörők, *Fényes:* Kuruc Feja D., *Robida:* A 20-ik század regénye, *Károly:* A ma a holnap nélkül, *Podorovszka:* Grandsire házassága, *Tutsek:* Elbeszélések és rajzok, *Salgó:* A bűn és egyéb hist., *Sajó:* Az ujság, *Hemsen:* A versaillesi Vénus, *Bibó:* 1848—49. trikolor alatt, *Tolnai:* Leleplezett spiritizmus. *Ohnet:* alkony, A könnyűvéruék, *Blána:* Egy honvédszázados viszontagságai, *H:* Egy regényes bünper, *Annunzio:* Az ártatlan, *Sienkiewicz:* Ót kövessük! *Komócsy:* Kispipa adomák, *Ouida:* A kis tolvaj, *Ocskay G.:* Ocskay igaz-i életrajza. Tanulók lapja 1901-ről, *Hope:* Trózo, *Rider:* Lizbet, *Kuthy:* Hazai rejtelmek *Simon:* Erzsébet királyné, *Gorkij:* Malva. *Hillern:* És mégis jönni fog. *Molnár:* Gazdátlan csolnak, *Gárdonyi:* Aláthatatlan ember, *Thury A kapitány:* *Mikszáth:* Régi szekér, fakó hám, Fekete kakas, A szelistei asszonyok, *Makar,* *Beniczky:* Mindenáron, *Hanna,* *Donászy:* Szigetvár, *May:* A puskás bur, *Abonyi:* Három vitéz m. baka. *Magyar lányok 1901.* *Hegedüs:* Beszélő éjszákak. stb.

Németben: *Gordon:* Ein puritanischer Heide, *Hope:* Ein Mann von Bedeutung, *Zobelitz:* Die Todbringerin, *Schubin:* Marska, *Gorki:* Der grüne Kater, *Lesueur:* Die Komödiantin, *Brandenfels:* Die Fee von Rabendorf, *Meggede:* Quitt, *Sienkiewicz:* Mit Feuer und Schwert, *Der kleine Ritter,* *Werner E.:* Adlerflug. *Sudermann:* Johannisfeuer, *Eschtruth:* Hazard, *Am Ziel,* *Galet:* Kapitän Satan (Abenteuer des Cyrano de B. Bernhard: *Eva u. Leoni,* *Werder Hans:* Der wilde Reutlingen. *Fee,* *Junker Jüngen,* *Christophorus,* *Boy-Ed:* Lea u. Rahel, *Jensen:* Frühlingstürme, *Meggede:* Von zarter Hand, *Bernhardt M.:* In treue fest, *Wotho A.:* Und doch, *Suse,* *Warum,* *Ragna,* *Knut Hamsun:* Die Stimme des Herzens, *Ballestrem:* Pension Malepartus, *Aus der Rumpelkammer,* *Wachenhusen:* Der Backfisch. *Georgy:* Lotte Bach's Hochzeitsreise, *M. Fliegende Blätter 1886—1901-ig,* *Tschudi:* Elisabeth. *Prévost:* E. glücl. Ehe, *Die Sünde der Mutter.* *Flammarion:* Lumen.

Franciaiban: *Zola,* *Brio Malot,* *Musset,* *Gyp,* *Ohnet,* *Daudet,* stb.-től újdonságok. *Wlamink:* D'un lit dans l'autre.

Angolban: *Twain,* *Ouida,* *Braddon,* *Broughton,* *Wells,* *Collins* stb. legujabb művei.

Havi-kölcsondíj: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legujabb és legérdekebb műveket.

Az összes jegyzékek, valamint a magyar, német, francia és angol pótjegyzékek ingyen kaphatók.

Ugyan-e cég *Andrássy-téri* könyvkereskedésében nagyobb könyvtárvételek folytán óriás választékban kaphatók **regények, klasszikusok, 600 sz. Olcsó könyvtár stb.** meglepően jutányos áron, mire különösen a *Casinók és Olvasó-Körök* figyelmét van szerencsém felhívni. Többek közt 400 kötet csaknem új Egyetemes regény-tár 50 fillérjével kapható.

Budapest-kőbányai sertéskereskedetem.

— Április 12. —

Magyar előrend: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 98—99 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 106—7 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 102—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm sulyban 100—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 102—4 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 98—99 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm sulyban 96—98 fillérig.

Székelyi: Április 9. napján volt készlet 38,019 darab, április 10. napján főlajtatott 558 darab, április 10. napján elszállított 1075 darab, április 11. napján maradt készlet 37,502 darab. Üzlet: Változatlan.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvényénél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

Lithon-forrás

Salvator

Kiváló sikerrel használhatók. É forrás kiváló tulajdonságai.

Húgyhajtó hatásu.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

első rangu gyógyvíz és diétetikus ital.
számos orvosi tekintélyek által különösen
oly egyéneknek ajánlva, a kik ulti élet-
módjuk folytán aranyeres bántal-
makban, hasi pozsza, máj- és vese-
izgatási tünetekben vagy húgy-
savas vesehomok és vesekövek
képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

• A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

382

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: Cécille Mendés.

[20]

(Polytatás.)

A város mozogni kezdett. Eleintén susogtak és rám fordították szemeiket. Azán mutogatni kezdtek és a fiatalok egymással tanácskoztak; végre akadt, a kinek lett volna kedve, de a ki félt, és jeleket váltott velem. Odamentem hozzá szokott nevetéssel, mintha kérdezném: . . . Nos? Egy alkalommal a legnagyobb sokaság szemelátára megcsókoltam Don Tellot. A merészebbek figyelni kezdtek és követték lépteimet. Éreztem a lehelletüket a hajamon. A járó kelők látták estétkint, hogy ajtom a világos ablakok között félig ki van nyilva, mialatt én benn lestem, mint a pók a zsákmányt aranyhálóm között az egész város nyugtalanságára, de már tudták, hogy itt vagyok s hogy akaratom távolról is parancsol és magához húz; érezték, hogy futva töm is az enyéme, s minden félelem, minden félelem e kis ajtó átlépésében összpontosult; a város még csendesebb, még zordabb lón, elzárkoztak, elbujtak, elfutottak előlem, mint a madarak az erdőben elbujnak és halgatnak, mert látják, hogy a bokor alján a kígyó les prédájára.

Végre megakadt a nőiában az első! Megragadtam. Másnap a legfőbb nyári napon

csak úgy didergett, hidegnek találván a levegőt és fagyosnak a napot. A város enyém lett. Igen, valamennyi legyec-két megfogta az aranyháló. Hozzám hozták boldogan és elragadtatva szíveiket, vérüket, életüket és tönkre tettem a leggazdagabbakat, hogy meggazdagítsam a szegényeket. Kielégithetlen hódító létemre, a lelkeik és gondolataik is mind az enyéme; le vannak igazva csókjaim által. Királynőjük vagyok. A kereskedő az arany pénzben, melyet számol, az én hajamra ismer, a tanuló a reggeli ég azurjában az én szememet látja. Bizonyos, hogy gyűlölnék, és átkoznak is éppen annyira, mint a hogyan imádnak. De mit törődöm én azzal, milyen a diadal, csak hogy én diadalmaskodom. s mi jogon gyűlölnék, minthogy én vagyok egyedüli örömeük?

Ah! igaz a nők és a fiatal lányok átkoznak legjobban. Nos? én meg a vadállat elégedettségével nevetek rajtuk. Nekik a könyek hatása, nekem a nevetés ereje a fegyverem. Mi ben áll az én vétkem! La Frascuella oda adja magát éppen úgy, mint mások ellenállnak, valami ismeretlen indító oknál fogva. Bennem lángol a tűz, nekem égnem kell. En vagyok a felgyújtott ház, melyről a tűz elharapódik a városban. Ki gyújtott fel? Minden lény követele az a természeti törvényt, melyet nem választott magának. A tigris harap, a madár csipked; tehetünk-e szemrehányásokat, mert az oroszán ordít? En az vagyok, aki vagyok, és ha félek tőlem, az nem azért van, mert veszedelmes vagyok, hanem mert gyávák vagytok! Ah! hányszor óhajtottam más ég alatt, más korban születni, minthogy gyűlölöm szemérmességnek és ruháitoknak képmutatását, én, akinek magasztos rendeltetésem, hogy szeressek! Akkor még, a mikor a szépség istennője kikelt a habokból, egyenesen megjelenhetett a tömegnek és én, aki most semmi vagyok, akkor templomaikban Vénus Pandemija lettem volna, az egész emberiség és az összes istenek Vénusa, ki előtt szemlesütés nélkül térdeltek volna!

La Frascuella elhalgatott, libegve és kipirulva, tágló orlyukakkal és ingadozó léptekkel ment Brascasson felé, mint a ki támaszt keres; mintha csak saját gögös gyalázatától részegedett volna meg.

Órák multak el. A gyertyák fénye elhalványodott a hajnal előtt, mely vérpiros fényvel vette körül la Frascuellát.

Felébredt a világosság vagy a zörej miatt és ásitozva nyitotta fel szemét, mialatt ujjai hullámozó haját rekedték. Brascasson nem volt többé mellette. Hasztalan nézett szét a szobában, végre az ablak mellett találta meg felöltözve, megbajolva és hosszú karjaival egész buzgalommal keféltetve egy szoknyát.

— Jer! mondá mámoros álomtól remegő hangon.

— A ruhádat kefélem. Tele volt porral. Nincs rá semmi gondod sem.

— Mit mondasz?

— En szeretem a rendet. Nézd csak, én mindent rendbe hoztam. Itt hiányoztak butorok ezeket a fauteuilleket rögtönöztem helyükbe. Ugye, tiszták az ablakok? Rájuk fujtam egy kissé, azután száraz ronggyal megtörülgettem; így is jó, ha nincs kréta, mert azzal hamarabb megy. Aztán másszor el kellene fujni a gyertyákat az elalvás előtt; a szőnyeg csupa gyertya folt, ezt pedig nehezebb eltávolítani.

— Hogyan?

— Nehéz az ilyen pecéket kivenni a szőnyegből. Hanem még azt akarom kérdezni, van-e kosarad?

— Kosaram? . . .

— Igen!

— Nem tudom, de lehetséges, hogy van-e Minek?

— Hát a piacra menni. Vagy nálad nem esznek?

— De igen, akik hozzám jönnek borokat, vadat és gyümölcsöt magukkal hozzák.

— Ez nem jó táplálék, elrontja a gyomrom. Beszéljünk inkább másról, amit magunk fogunk készíteni. Megnyalod utána ujjaidat. De hol van a kosár?

— Azt hiszem, a másik szobában.

Brascasson átment és rövid idő múlva kis kosárral tért vissza, karján — Frascuella ruha nélkül üt leomló hajfürteivel és csodálkozva kérdé:

— Hát te szolgálom lettél?

— Zavar az téged?

— Nem, nekem tökéletesen mindegy; anint akarod. Eredeti vagy.

— Nos, hát szolgál lettem. Ki akarsz reggel menni valamerre?

— Nem.

— Megfésültelek volna.

— Te tudsz fésülni?

— Majd meglátod. Hanem megyek bevásárolni. Nincs pénz? Nem tesz semmit. Előlegezek neked, amennyire szükségünk lesz. Van egy kis jegyzőkönyvem, amelybe a kiadásokat be-zoktam írni. Majd akkor adom be a számlát, ha gazdag leszeaz. Nem dolgozom uzsorára.

E alatt az ajtó felé indult, mint valamely szolgáló, kinek nincs vesztegetni való ideje.

— Majd el feledtem, mondá távozás közben, ha esetleg mégis ki akarnál menni. cipődet ott találod a másik szobában. Kifényesítem és rávartam a hiányzó három gombot.

A derek Brascassonnak meg volt a maga ötlete. Bizonyos, la Frascuella kihozta sodrából, először szabad és vad beszéd modora, meg még egyéb más dolog által.

— „Ó! oh! milyen asszony! Még sohasem láttam ilyet! Millo deus!” mondogat a magában és bosszantotta, hogy ez az ömleány fél istennő.

De, noha meg volt ijesztve, hamar belátta, hogy amilyen veszedelmes volna ez a diadalmaskodó és kielégithetlen szépség rá nézve, éppen olyan alkalmas lenne mások elbolondítására. Egy paragon heverő föllet látott benne, melynek kincseit ki lehetne aknázni. Ezer terv fordult meg agyán. A lezárt gőz szétrobbantja edényét, de alkalmazva, húzza a vonatot. Brascasson úgy vélekedett, hogy ez az eddig kárba vesztett erély, felhasználva, nagyfordíthatna szerencséjének keretén. Szinte látta már Frascuellát előtérbe tolva, de a mellett észszerűen vezetve és visszatartva, mint kezdi meghodításait a világban, vagy meglagadja magát — aszerint, anint majd ő fogja elhatározni — és mindenütt akár bírják, akár vágnak utána, mint fogja hálójába keríteni a szíveket. Annyi romlás közepette, mennyit ő fog okozni, Brascasson számított rá, hogy nem fogja fejét elveszteni és szerez magának valami tőkét, a melyből becsületesen élhet öreg napjaira valahol falun, egy folyócska mellett, melyben kedvére halászgathat s mialatt ezeket a szép terveket szötte, bevásárolta a piacon a szükségességeket, mert elég gourmand volt, hogy el ne feledje, miért jött tulajdonképpen.

Egy hét múlva együtt hagyták el Pampeunát; Frascuella minden akadály nélkül követte. Mit törődött ő vele, itt van-e vagy másutt? Majd engedelmességet is kezdett, minthogy Brascasson-nak mindig olyan alázatos modora volt. Ezer apró szivesség által még szeretetreméltóvá is tette magát, mert Frascuella mindent olyan „eredeti” nek találta, mint az oroszlán, mely megtűri a bohó papagályt kalitkájában.

(Polytatás következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről sz. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig sz. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

Özv. Gál Lajosné szül. Nahtnébel Teréz, a saját, úgy gyermekei Zsiga és Irénke, valamint az alólírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, a forron szeretett és felejtethetetlen jó férj, illetőleg legjobb édesapa, testvér és rokon

GAÁL LAJOS

m. kir. pénzügyi titkár, pénzügyigazgatóhelyettesnek. folyó évi április hó 12-én, délutáni 3/3 órákor, életének 55-ik és boldog házasságának 22-ik évében, rövid szenvedés után történt jobbira szenderültét.

A boldogult drága halott földi maradványai folyó április hó 14-én, délután 4 órákor fognak Nagy-körrt 7 ik s ámu házban a 10m. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő cseládi sorokban örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat április hó 15-én, d. e. 10 órákor fog a főt. Minorita atyák templomában a Mindenhatóknak bemutatattatni.

Áldás emlékére! Béke poraira!

Arad, 1902. április hó 12.

Gál Zsófia, férj. Markovics Józsefné és gyermekei,
Gál Ferdinánd, neje és gyermekei,
Gál János neje és gyermekei,
Gál Sándor, neje és gyermekei,
Gál Ferencz, neje és gyermekei,
Gál József neje és gyermekei,

Gál Réza, férj. Imre Sándorné és gyermekei, testvérei.
Nahtnébel Fanny, férj. Wittig Józsefné és férje,
Nahtnébel Ferencz, neje és gyermekei,
Nahtnébel Gyula, Nahtnébel Özön, neje és gyermekei,
sógornai illetve sógornói

Kass-féle vendéglő.

1902. április 13-án és a következő napokon nagy nemzetközi

VARIETE különlegességi-előadás.

Zitter J. Oszkár igazgatósága alatt

Föllépte az itt legnagyobb sikerrel kitüntetett 20 különlegességi műerőnek, azonkívül

első föllépte

Flourette Flóra, excentrique szubrette a bécsi Ronacher-mulatóból.

Viola Giza, bravour-énekesnő a bécsi Collo-seum-mulatóból.

Fürst Károly, dal-k mikus, Budapest szék-város kedvence.

Rendkívül szenzációs családi műsor.

Kezdeté 8 órákor.

!!Végre valahára!!

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít. Így kiáltottak föl mindazok, kik a legújabbban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérelték.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónok „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

A hires Bisenzi-pászka

(Mazzes)

671

kizárólag nálam kapható.

Domán Ignác,

Asztalos Sándor-utca (Áru-csarnok.)

Csödtömeg eladás.

Vagyonbukott Sonn József hagyatéka csödtömegéhez leltározott activ követelések megvételére vonatkozólag, az ajánlatok beadására kitűzött határidőben ajánlat nem tétetvén, azok beadási határideje a csödválasztmány határozata folytán f. évi április hó 20-ának déli 12 órájáig meghosszabbított.

Arad, 1902. április hó 10-én.

Dr. Köpf János,
tömeggondnok.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az áhélkörvettetés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi elsőrendű női divatárú-üzlet részére szakképzett, a kirakat-rendezésben jártas segédet.

Aradi cipő-árúüzlet részére ügyes, szakképzett kirakatrendező segédet.

Aradi elsőrendű papírüzlet részére ügyes és szakképzett segédet.

Aradi festék-árú üzlet részére e szakmában teljesen jártas, magyarul és németül tudó fiatal segédet.

Aradi játék-üzlet részére ügyes fiatal segédet.

Felsőmagyarországi, vidéki városba, divat-árúüzletbe kereszény, fiatal, szakképzett segédet.

Vidékre, a magyar és német levelezésben jártas, fiatal írodatisztát, a ki a fűszer-szakmát is érti, előnyben részesül.

Aradi biztositási iroda részére üzletszerzít.

Vidéki rőtös-kereskedés részére a magyar és a román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére, szorgalmas, fiatal segédet.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére a román nyelvben jártas, szerény igényű kereskedő segédet.

Ajánlunk:

Az épület- és szerzámfakereskedésben jártas, románul tudó, lakkereskedő-segédet.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, az írógépkészítésben jártas női írodai alkalmazottat.

A magyar és német nyelvben jártas bőr-kereskedő-segédet.

Fűszerkereskedő-segédet, a ki elsőrendű aradi, magyar és kocsánybani fűszerkereskedésekben hosszabb ideig alkalmazva volt.

Irodai gyakornokul fiatal, szép írásu női alkalmazottat.

Elsőrendű férfi-divat, rövidaru, herinbergi, játék- vagy műszer-üzletbe 22 éves a magyar és német nyelvben jártas segédet.

Rőtös- és vegyesárú üzletek részére több, ügyes románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

A vegyesárú szakban minden igényeknek megfelelő segédeteket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget és igen tisztelt vevőimet értesíteni, — hogy tölem, nem függő okok miatt — üzlethelyiség nélkül maradtam, miért is kérem t. vevőimet, esetleges becses rendeléseivel műkertészetemhez, Orczy-utca 26. sz. a. vagy pedig telefon útján (292. sz.) hozzámm fordulni.

Kényelem szempontjából szíveségből Keppich Zs. Bpesti gyorsajtonyomda (Központi Szálloda) üzlethelyiségében minden legcsekélyebb rendelés is, az ott levő megbízottam által fölvetetik és gyorsan eszközöltetik.

Magamat igen t. vevőim további partfogásába ajánlva maradtam, szolgálatkész tisztelettel

Keller Gyula,

mű- és kereskedelmi kertész.

A n. é. közönség figyelmébe.

Ama rossz akaratú híresztelésekkel szemben, hogy alulírott magamhoz üzletársat vettem, vagy Aradról elköltözni s iparommal felhagyni szándékozom, kijelentem, hogy ez a valóságnak nem felel meg; mert nekem üzletársam nincsen, továbbá nem távozom Aradról, s iparomat, mint eddig, úgy ezen túl is folytatom.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség és tisztelt megrendelőim becses tudomására hozom, kérem, hogy szobafestés és mázolás munkákkal szíveskedjenek továbbra is megbízni, bizton remélve, hogy megrendelőim igényeit tisztességes és szolid munkával a legjutányosabban minden tekintetben ki fogom elégíteni.

Kiváló tisztelettel

Irmer Henrik,
szobafestő és mázoló.

Damjanich-utca 2. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséggel tisztelettel tudatni, hogy

Aradon, Tokolytér 7. szám alatt

ruhaszabászati és varrási műtermemben a legfinomabb, mint egyszerű házi ruhákat is jutányos, a legfinomabb igényeknek megfelelőleg készítek.

Egyben tudatom, hogy esakis uri leányok részére külön varróteremben

varrási és szabászati iskolát

nyitottam, ahol 3 havi időtartam alatt a kellő jártasság elsajátításaért kezeskedem.

Tanulás-díj 3 havi időtartamra 60 korona.

Tisztelettel:

Vuk Lukréczia,
női szabónő.

S z e s z ü z l e t.

— Április 12. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított mészék 12*90—13— korona minőségűként.

Óvakodjunk utánzatoktól!

MIÉRT

van annyi utánzat?

MERT

a valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel a legjobban és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemutatására.

Bejegyzett Az Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartóság tekintetében eddig fölülmulhatatlan. Nagy ellenállóképességénél fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kerjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zománcot”,

Védjegy a törv. bejegyzett „Vaslovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára.

Főraktár Aradon: **Steinitzer M.** cégnevel 1904

Utánzatoktól óvakodjunk!

1449—1902. tkvi s.

Árverési hirdetés kivonat.

A kisjenői kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tóth József végrehajtható, és csatlakozó társainak Goldis Kornél végrehajtható szenvedők elleni 700 kor., 391 kor. 37 fill. 110 kor. 02 fillér, 400 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben, az aradi kir. törvényszék, (a kisjenői kir. járásbíró) területén lévő, Nadabon fekvő, a nadabi 131. sz. tjkvben A. I. 1—11 sorsz. a foglalt ingatlanok Goldis Kornélt illető 1/2 d részére az árverést 1000 korona 42 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi június hó 12-ik napján délelőtti 10 órakor Nadab község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 100 kor. 04 fillér, készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.

Kisjenőn, 1902. évi márczius hó 17-én.

Tabajdy,

kir. lt. táblai bíró.

711

Igen fontos gyomorbetegségeknek!

Étvágytalanságot, gyomormegterheléseket, szédülést, rossz emésztés folytan bekövetkezett fejfájást stb. azonnal gyógyítanak az ismert

Brády-féle-Máriaczellli gyomorcsöppek.

Minden gyógyszertárban kaphatók. 389

Számos ezer köszönő- és elismerő-irat.

1 üveg ára használati utasítással 40 kr., kettős üveg 70 kr. Központi szétküldés: Brády C. „Magyar királyhoz” címzett gyógyszertára, Bécs I.

Hamisítványoktól óvakodjunk! Az igazi Brády-féle Mária-czellli gyomorcsöppek védjeggyel és a Brády aláírással vannak ellátva

Tessék vigyázni, hogy a híres valódi Brády-féle Mária-czellli gyomorcsöppek üvegén kívül 40 kr-ért és a kettős üvegek 70 kr-ért, árusíttassanak, míg másféle hamisítványok utasítások értéktelenek, olcsóbb áron, legtöbbször 35 kr-ért árusíttatnak.

Hirdetmény.

32733—1902. E. IV. z.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

Állomáson: 15-én április hó
Szigetmonostor: 15-én d. u. 2 óra
Arad: 18-án d. u. 2 óra
Debrécezen: 30-án d. u. 2 óra
Budapest: 1902. április havában.

Az igazgatósa

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

100.000 sorsjegyre 50.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 80.000, 70.000, 2 a 60.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 1 a 25.000, 7 a 20.000, 3 a 15.000, 31 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 432 a 2000, 763 a 1000, 1238 a 500, 90 a 300, 31.700 a 200, 3900 a 170, 4900 a 130, 50 a 100, 3900 a 80, 2900 a 40. Összesen

13,160.000 korona, azaz Tizenhárom millió 160.000 korona.

SZERENCSENAPIR.

Janár	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	D. u. 2 óra
1. 20879	1. 20879	1. 20879	1. 20879	1. 20879	1. 20879	1. 20879	1. 20879	1. 20879	1. 20879	1. 20879	1. 20879
2. 20880	2. 20880	2. 20880	2. 20880	2. 20880	2. 20880	2. 20880	2. 20880	2. 20880	2. 20880	2. 20880	2. 20880
3. 20881	3. 20881	3. 20881	3. 20881	3. 20881	3. 20881	3. 20881	3. 20881	3. 20881	3. 20881	3. 20881	3. 20881
4. 20882	4. 20882	4. 20882	4. 20882	4. 20882	4. 20882	4. 20882	4. 20882	4. 20882	4. 20882	4. 20882	4. 20882
5. 20883	5. 20883	5. 20883	5. 20883	5. 20883	5. 20883	5. 20883	5. 20883	5. 20883	5. 20883	5. 20883	5. 20883
6. 20884	6. 20884	6. 20884	6. 20884	6. 20884	6. 20884	6. 20884	6. 20884	6. 20884	6. 20884	6. 20884	6. 20884
7. 20885	7. 20885	7. 20885	7. 20885	7. 20885	7. 20885	7. 20885	7. 20885	7. 20885	7. 20885	7. 20885	7. 20885
8. 20886	8. 20886	8. 20886	8. 20886	8. 20886	8. 20886	8. 20886	8. 20886	8. 20886	8. 20886	8. 20886	8. 20886
9. 20887	9. 20887	9. 20887	9. 20887	9. 20887	9. 20887	9. 20887	9. 20887	9. 20887	9. 20887	9. 20887	9. 20887
10. 20888	10. 20888	10. 20888	10. 20888	10. 20888	10. 20888	10. 20888	10. 20888	10. 20888	10. 20888	10. 20888	10. 20888
11. 20889	11. 20889	11. 20889	11. 20889	11. 20889	11. 20889	11. 20889	11. 20889	11. 20889	11. 20889	11. 20889	11. 20889
12. 20890	12. 20890	12. 20890	12. 20890	12. 20890	12. 20890	12. 20890	12. 20890	12. 20890	12. 20890	12. 20890	12. 20890
13. 20891	13. 20891	13. 20891	13. 20891	13. 20891	13. 20891	13. 20891	13. 20891	13. 20891	13. 20891	13. 20891	13. 20891
14. 20892	14. 20892	14. 20892	14. 20892	14. 20892	14. 20892	14. 20892	14. 20892	14. 20892	14. 20892	14. 20892	14. 20892
15. 20893	15. 20893	15. 20893	15. 20893	15. 20893	15. 20893	15. 20893	15. 20893	15. 20893	15. 20893	15. 20893	15. 20893
16. 20894	16. 20894	16. 20894	16. 20894	16. 20894	16. 20894	16. 20894	16. 20894	16. 20894	16. 20894	16. 20894	16. 20894
17. 20895	17. 20895	17. 20895	17. 20895	17. 20895	17. 20895	17. 20895	17. 20895	17. 20895	17. 20895	17. 20895	17. 20895
18. 20896	18. 20896	18. 20896	18. 20896	18. 20896	18. 20896	18. 20896	18. 20896	18. 20896	18. 20896	18. 20896	18. 20896
19. 20897	19. 20897	19. 20897	19. 20897	19. 20897	19. 20897	19. 20897	19. 20897	19. 20897	19. 20897	19. 20897	19. 20897
20. 20898	20. 20898	20. 20898	20. 20898	20. 20898	20. 20898	20. 20898	20. 20898	20. 20898	20. 20898	20. 20898	20. 20898
21. 20899	21. 20899	21. 20899	21. 20899	21. 20899	21. 20899	21. 20899	21. 20899	21. 20899	21. 20899	21. 20899	21. 20899
22. 20900	22. 20900	22. 20900	22. 20900	22. 20900	22. 20900	22. 20900	22. 20900	22. 20900	22. 20900	22. 20900	22. 20900
23. 20901	23. 20901	23. 20901	23. 20901	23. 20901	23. 20901	23. 20901	23. 20901	23. 20901	23. 20901	23. 20901	23. 20901
24. 20902	24. 20902	24. 20902	24. 20902	24. 20902	24. 20902	24. 20902	24. 20902	24. 20902	24. 20902	24. 20902	24. 20902
25. 20903	25. 20903	25. 20903	25. 20903	25. 20903	25. 20903	25. 20903	25. 20903	25. 20903	25. 20903	25. 20903	25. 20903
26. 20904	26. 20904	26. 20904	26. 20904	26. 20904	26. 20904	26. 20904	26. 20904	26. 20904	26. 20904	26. 20904	26. 20904
27. 20905	27. 20905	27. 20905	27. 20905	27. 20905	27. 20905	27. 20905	27. 20905	27. 20905	27. 20905	27. 20905	27. 20905
28. 20906	28. 20906	28. 20906	28. 20906	28. 20906	28. 20906	28. 20906	28. 20906	28. 20906	28. 20906	28. 20906	28. 20906
29. 20907	29. 20907	29. 20907	29. 20907	29. 20907	29. 20907	29. 20907	29. 20907	29. 20907	29. 20907	29. 20907	29. 20907
30. 20908	30. 20908	30. 20908	30. 20908	30. 20908	30. 20908	30. 20908	30. 20908	30. 20908	30. 20908	30. 20908	30. 20908
31. 20909	31. 20909	31. 20909	31. 20909	31. 20909	31. 20909	31. 20909	31. 20909	31. 20909	31. 20909	31. 20909	31. 20909
32. 20910	32. 20910	32. 20910	32. 20910	32. 20910	32. 20910	32. 20910	32. 20910	32. 20910	32. 20910	32. 20910	32. 20910
33. 20911	33. 20911	33. 20911	33. 20911	33. 20911	33. 20911	33. 20911	33. 20911	33. 20911	33. 20911	33. 20911	33. 20911
34. 20912	34. 20912	34. 20912	34. 20912	34. 20912	34. 20912	34. 20912	34. 20912	34. 20912	34. 20912	34. 20912	34. 20912
35. 20913	35. 20913	35. 20913	35. 20913	35. 20913	35. 20913	35. 20913	35. 20913	35. 20913	35. 20913	35. 20913	35. 20913
36. 20914	36. 20914	36. 20914	36. 20914	36. 20914	36. 20914	36. 20914	36. 20914	36. 20914	36. 20914	36. 20914	36. 20914
37. 20915	37. 20915	37. 20915	37. 20915	37. 20915	37. 20915	37. 20915	37. 20915	37. 20915	37. 20915	37. 20915	37. 20915
38. 20916	38. 20916	38. 20916	38. 20916	38. 20916	38. 20916	38. 20916	38. 20916	38. 20916	38. 20916	38. 20916	38. 20916
39. 20917	39. 20917	39. 20917	39. 20917	39. 20917	39. 20917	39. 20917	39. 20917	39. 20917	39. 20917	39. 20917	39. 20917
40. 20918	40. 20918	40. 20918	40. 20918	40. 20918	40. 20918	40. 20918	40. 20918	40. 20918	40. 20918	40. 20918	40. 20918
41. 20919	41. 20919	41. 20919	41. 20919	41. 20919	41. 20919	41. 20919	41. 20919	41. 20919	41. 20919	41. 20919	41. 20919
42. 20920	42. 20920	42. 20920	42. 20920	42. 20920	42. 20920	42. 20920	42. 20920	42. 20920	42. 20920	42. 20920	42. 20920
43. 20921	43. 20921	43. 20921	43. 20921	43. 20921	43. 20921	43. 20921	43. 20921	43. 20921	43. 20921	43. 20921	43. 20921
44. 20922	44. 20922	44. 20922	44. 20922	44. 20922	44. 20922	44. 20922	44. 20922	44. 20922	44. 20922	44. 20922	44. 20922
45. 20923	45. 20923	45. 20923	45. 20923	45. 20923	45. 20923	45. 20923	45. 20923	45. 20923	45. 20923	45. 20923	45. 20923
46. 20924	46. 20924	46. 20924	46. 20924	46. 20924	46. 20924	46. 20924	46. 20924	46. 20924	46. 20924	46. 20924	46. 20924
47. 20925	47. 20925	47. 20925	47. 20925								

Aviso!

Néhány legelőkelőbb bank és földhitelintézet képviselőjében

e hó 15-ike estig itt tartózkodom

(Központi szálloda II 26. d. e. 10—12-ig. d. u. 3—7-ig.)

Kölcsönöket kaphatnak hivatalnokok, katonatisztek, kereskedők stb. 15 évig terjedhető törlesztéssel. Fizetés rendezések. **Házakra, földekre** 50 éves 4 1/2%-os amortizációra (készpénz, nem záloglevél.) — Felvilágosítást **bármikinek** készséggel nyújt.

Somogyi L.

Budapesti bankiroda tulajdonos Próféta utca 5. sz. 710
!! Előzetes költség teljesen kizárva !!

Szabadkézből eladó Orczy-utca 14-ik számú ház, nagy kerttel.

Bővebbet **Maurer Károly** urnál osztrák-magyar bank, avagy **Hehs Aladár** urnál Aradi ipar- és népbankban. 634

Tavaszi és nyári idény 1902.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK.

Egy vég 3.10 mtr. hosszú, elegendő 1 férfi öltözetre, (kabát, nadrág és mel-lény, csak ennyibe kerül:	2 frt 75 kr., 3 frt 70 kr., 4 frt 80 krért jó 6 frt és 6 frt 90 krért jobb 7 frt 75 krért finom 8 frt 65 krért finomabb 10 frtért a legfinomabb	valódi gyapjú szövetből
---	---	-------------------------

Egy vég fekete szalonöltönyhöz 10 frtért, valamint felöltőszöveteket, turista ruhákhoz ledent, finom kamgarut stb. gyári árban küld a szőlősgárol ismert posztógyári raktár 1962

SIEGEL IMHOF BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahű szállítás.
A t. közönség különösen figyelmeztetik, hogy a posztók ára, ha közvetlenül hozzadják, sokkal olcsóbb, mintha közvetítés útján vásárolják.

Üzlet felosztás és végeladás! még csak e hó végéig!

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszmuáru-, kalap-, czipő-üzlet felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek s a raktáron lévő áruk

minden elfogadható árban

eladatnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

Arad, Andrassy-tér 24., Hungária kávéház mellett.

Az üzleti berendezés eladó.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

52704—902 F. IV. szám.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállit-mányok a vasuti üzletszabályzat 70 §-a értelmében nyilvános árveres útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomásokon a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson	f. e. április hó
Bpest. ny.	14-én
Pozsony	14-én
Pécs	14-én
Győr	15-én

Szeged	15-én
B.-Csaba	15-én
Szatmár-Németi	15-én
Papa	16-án
Kolozsvár	16-án
Ujvidek	16-án
Bpest dpart	17-én
Kecskemét	17-én
Miskolc g. p. u.	17-én
Zágráb	18-án
Arad	18-án
Kassa	18-án
Nagyvárad	18-án
Fiume	30-án
Szabadka	30-án
Eszek	30-án
Debreczen	30-án

Budapest, 1902. április hóban.

Az igazgatóság.

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészség-rendőrileg megvalósítva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelem-törvényi...

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használható. Hasonlítható az óriási gyógyszer a fűdő és mell minden betegségeknek: elfűti a hurutot és megszünteti a kiköpést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s meg ilyen idűt bajokat is meggyógyít. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladásnak, fekély-ségnek, a nyak bármely bántalmának stb. 3. Alaposan megszüntet minden láz. 4. Meglepon gyogyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségeit, különösen gyomorgörösöt, kolikát és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vér-tisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypocondriát és busko-morságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő szolgálatot tesz fog-fájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog és szájbajnál, megszünteti a teletfogást s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kitűnő gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbánczra, pattanások, füstök, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, ruh. kösz s kitérésre, fejpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fűfű-jást, zugást, szakgátást, koszvenyt, fűfűjást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zűd apacza-vedjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a gyárból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokba 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyar-ország minden postastállomásra bérmentve 13 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Herzegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 60 fillér. 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítunk. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyogyító hatásra van kitalás meg a legregibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhetők és utóérhetlen úgy a sebek gyogyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcs használható: gyermekágyas fűdő mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-megkeményedés, orbáncz, minden idűt bajoknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, szofolyás, dagadt lábka-nál, sőt esonstznál is: utés-, szúrás-, vágás-, zuzás- és lösebeknél; minden idegen anyag, mint: üveg vagy faszilánk, homok, serét, tövis stb. kiszívására; mindenféle daganatok, kelesek, támadások, pokol-var, sőt rákbajnál is; giliszta ellen, körömméreg, pörvénés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fa-gyos tagok, a beteg fekvéstől fűradt tagjaira, nyakdaganat, a vér betegségeit, fűfűlyás, gyermek-ötvar stb. bántalmak ellen. Két tegelynél kevesebb nem küldetik; a szállítás csak az árnak előleges beku-l-dése vagy utánrét mellett történhetik. Két tegely ára szállítólevél, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindeukit óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tegelyre a fűnti védjegyre és a czm: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pragrada” beégetve legyen.

A gyogyhatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenved-nek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbször már az orvos megrögzöttség is segít-nek, nagyon természetes, hogy sokszor szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli; ugynevezett potzereket használni, amelyekért a pénz hiába dobják ki, hanem csakis ezen két regen-jonak elismert, valódi, olesó, megbízható és mindamellétt teljesen ártalmatlan világírú szer kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható eselyre készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szerek a valódiság minden kellekével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kerjük azokat közvetlenül.

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke” Pragrada bei Robertsch-Sauerbrunn megrendelni.
Központi raktár: Budapest Turók J. gyogyszertárban, Zágráb Mittelbach S. gyogyszertárban, Brestben C. Brady gyogyszertárban. 1931

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ar-

tosításokat a kiadóhivatal ad, leve-
lbeni kérdéseket a válasza való-
lag melléklendő. Telefon arcteljesítést
nem ad a kiadóhivatal.

Egy nagy boros pincze

nagy hordókkal ellátva, bérbe ve-
hető Perényi-utca 2. számú, Ká-
szonyi-féle házban. 499

Okleveles gépész,

ki az alacsony és magasnyomású
Expansio és Consensátoros gőzgé-
pek kezelésének teljes jártasságá-
val bír, ugyancsak vasasztergálás-
hoz is ért, május hó 1-től felvételre
ajánkozik. — Czim a kiadóhiva-
talban. 687

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyárá-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kívánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Telephon 436.

Vasgerenda, szekertengely, ráfvas,
aczelcsákányok, metsző-olló, kertész
fűrés, ottókések és egyéb áruczik-
kek jó minőségben és olcsó árban
kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet úgy
a n. b. közönséget értesíteni, hogy Arad-
on, a hálterén az „Arany potyka”-
helyiségben

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi ár-
folyam szerint mindenkor nálam kapha-
tók. Postai megrendelések a legponto-
sabbban utánvét mellett eszközöltenek.
Becses partfogásáért esd

tisztelettel

Widlovits Mária,

haláruda tulajdonos.

302

Bérlőtulajdonosoknak

és

földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42¹/₂ és
50 évre jutányosan és előnyös
feltétel mellett közvetit és ér-
tesítést ad

302

Sárkány,

Budapest, Váci-körút 21.

A vasutállomás és waggon-
gyár közelében

több még adómentes

bérlőház

90/o bérjövdelem mellett

e l a d ó.

Közelebbi felvilágosítás Bat-
thyányi-utca 39. sz. alatt, az
irodában nyerhető. 690

Ügynökök kizárva.

Egy csinosan butorozott

szoba két intelligens uri ember
részére kiadó. Esetleg jó házi
kosztot is kaphatnak. Bővebb fel-
világosítás nyerhető Deák Ferencz-
utca 13. szám. I. em. 13. ajtó. 701

Egy lakatos

mesterséghez szükséges teljes be-
rendezés azonnal eladó. Czim a
kiadóhivatalba. 688

Egy

a jegyzői teendőkben jártas írnok,

ki a román nyelvet bírja,
Simándon felvétetik.

Fizetés évi 1000 korona.

Simánd, 1902. április hó.

Rajla Márton

707 jegyző.

Telefon 39. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első
minőségű szagtalan

fűtő-köszenet

50 kilós zsákokban csomagolva, bér-
mentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű kovács-köszenet

és darabos 1470

bükk-faszemet is

50 kilós és 25 kilós zsákokban.
Megrendelések pontos hazaszállítása
végett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Alulirotnál az adóügyek el-
látására képes, románul be-
szelő

nőtlen írnök

évi 500 kor. fizetés

mosás és ágyneműn kívül tel-
jes ellátás mellett

alkalmazást nyerhet.

Zaránd, 1902. apr. hó 12.

Zachariás Dezső

714 jegyző.

TELEFON

Legnagyobb vála-zték

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órász és ékszerész 42

ARAD, TEMPLON-UTCZA,

Minorita-palota.

Zálogzédulák,

arany és ezüstitárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Kiadó lakás!

Erzsébet királyné-körút 30. sz.

házban egy

6 szobából álló lakás

mellékhelyiségekkel

1902. évi május hó 1-étől

kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 683

500 forintot

fizetek annak, aki
Bartilla

fogvizének hasz-
nálata mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A.
Örköszi, (E. Winkler) Wien, 19/1
Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: Ring
Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. G.
Földes Kelemen, Deák Ferencz-utca
11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük min-
denütt határozottan Bartilla-féle fog-
vizet. Hamisítványok fejjelentői jól di-
jaztatnak. 303

Szöllő birtokosok

figyelmébe.

Hat és hét láb hosszú hasított

tölgyfa

szőlőkarók

jutányos árban kaphatók

Oravetz Miklós

fakereskedésében. 708

Alsó-Maros-part 25.

Magy. kir. Államvasutak igazgatóság.

28705—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy.
kir. államvasutak részére a 1902
—1904. évben szükségelt kocsik
villamos világítására alkalmazandó
akkumulátorok szállítására ezen-
nel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen szállításra vonatkozó rész-
letes módozatokat tartalmazó aján-
lati felhívás, valamint a szállítá-
nál mérvadó 122291—96. számú
általános szállítási feltételek a m.
kir. államvasutak igazgatóságának
(Budapest, Andrásy-ut 73—75.
sz.) nyomtatványtárában mindkettő
együttvéve egy korona fizetés el-
lenében kaphatók.

A szabályszerűen kiállított,
ivenkint egy korona magy. kir. ok-
mány bélyeggel ellátott ajánlatok
lepecsételve legkésőbb folyó évi
április hó 17-én déli 12 óráig a magy.
kir. államvasutak gépészeti fő-
osztályában átadandók, illetőleg
posta útján oda küldendők. A bo-
riték ezen külczimmel látandó el:
„Ajánlat a 28705—902. számhoz.”

Bánatpénzül minden ajánlott
100 telep utn (egyszáznál kisebb
mennyiség 100-nak vétetvén) 2000
korona készpénzben, vagy állami
letétekre alkalmas értékpapírokban
1902. évi április hó 16-án déli 12
óráig a magy. kir. államvasutak
budapesti főpénztáránál leteendő.

Bánatpénz nélküli, vagy az aján-
lati felhívásnak meg nem felelő
ajánlatok, továbbá olyanok, melyek
nem a kitűzött határidőig érke-
nek, vagy táviratilag tételnek,
végre olyanok, melyekben vaka-
rások előfordulnak, nem vétetnek
figyelembe.

Budapest, 1902. márczius hó 3.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

A Cervelló tanár-féle

IGAZOL

és az ehhez szükséges belégző készülék „SALUS”, a melyet
bel- és külföldi kórházakban a tüdő és légzőszervek bajainál ki-
próbáltak, orvosi rendelésre minden gyógyszerárban kapható.

Prospektust és felvilágosítást bérmentve küld a

„NADOR GYÓGYSZERTÁR”

Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

1260

A nagyérdemű közönség tudomására hozzuk, hogy a legjobb hirnévnek örvendő gyártmányainkat

Brassói posztók, divatkelmék, férfi-ruhákra

Aradon

Wadowsky Gusztáv ur

vászon és divat üzletében

általunk előirt gyári árakban árusítatnak el.

Hazai gyártmányainkat szives pártfogásába ajánlva

tisztelettel

SCHERG VILMOS és TÁRSAI

posztó- és divatáru-gyár

Brassó (Erdély.)

661

Székudvaron,

egy jóforgalmu helyen álló

≡ **h á z,** ≡

melyben

vegyeskereskedés és korlátlan
italmérés

üzetik, 971 □-öl területű jól
termő oltvány szőlővel beülte-
tett telekkel, 7200 koronaért
kedvező fizetési feltételek mel-
lett, más vállalkozás miatt

e l a d ó.

Értekezhetni Matkovcsik Mi-
hálnál a község házában. 680

Vajda - Hunyadon

a főuton

egy jó forgalmu

sütőde

haszonbérbe kiadó.

Bővebbet Fetterle Lajos ur-
nál Vajda-Hunyadon. 674

Uri-, fiu- és gyermekruha raktár:

Kassovitz Fülöp

Arad, Andrassy-tér 9. sz.

Igen tiszteit vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek van szerencsém szives tudomására
hozni, hogy **Lux Mór** urat üzletem ovábbi vezetésétől felementettem és annak további vezeté-
sével

REICH SAMU urat

biztam meg, ki üzletemet modern alapokon, a mai kor igényeinek megfelelőleg fogja azt vezetni.
Ezen ügyes, szakképzett kereskedő iparkodni fog az igen tisztelt vevők legnesszebb menő kíván-
ságainak is lehetőleg eleget tenni.

Különösen felhívjuk szives figyelmüket

belföldi, továbbá valódi francia és angol szöveteinkre,

melyekből óriási raktárt tartunk. Nemkülönbben ajánlok mérték utáni megrendelésre **CIVIL** ru-
hákat, valamint **KATONAI** és **HIVATALNOKI** egyenruhákat, a legjutányosabb áron.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Arad, Andrassy-tér 9.

Hivatkozva fenti hirdetésre, báorkodom a t. c. közönséget tömeges látogatásra felkérni és
reményilem, hogy méltányos áraink és előzékeny eljárásunk által a teljes bizalmat kiérdemelni
fogom.

531

Tisztelettel

REICH SAMU.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

536

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült rendelőimnek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti czipész-üzletemet

feloszlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt, a Tököli-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett

folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagyrabecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradvok kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Csermón,

a fő-uton lévő jól berendezett

fűszer- vas- és rövidáru

fiók-üzletem

bizományba, esetleg egészben és azonnal

átadandó.

Az üzlet átvételéhez csak 1000 frt szükségeitetik.

Értekezni lehet Holländer Sámuel Fia cég tulajdonosával Csermón. 665

Gurahonezi

portlandcemento

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normálakat 60—70 százalékkal felülmúlja. rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 274

Ha

ujkerékpárt akar venni, vagy

kerékpárját

javitani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez. 589

Arad, Salacz-utca 2.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a tauczi országot melletti rak-
tárból. 704

MINDEN HÖLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsirus kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazsához használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessenek óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit ponder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárúban és drogueriarban.

Apátfalván: Tar Imre, Batonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Ferenc, Boros-Seben: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palován: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Eken: Ifj. Pekker István, Földlakon: Boros Karoly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonezon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Daniel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kun-
ágóton: Fejes Lajos, Kuttison: Hackenberger Laszlo, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovacsán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, O-Peskán: Roksztin János, Pankótán: Posnyitz Gasztray, Pityvaroson: Szabados József, Szekulvaron: Fromm D. Traugott, Sigmándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Karolyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauzon: Kuntz János, és Új-Arad-on: Ternaúj Géza urak gyógyszerárúiban.

TROPON-SÜTEMÉNYEK

a legizletesebbek és a legtáplálóbbak.

TROPON-CAKES (Biscuits)

igen jóízű teásütemény, nagy fehérsége miatt fogva nagyon tápláló.

TROPON-KETSZERSÜLT

táplálóbb a közönséges ketszersültre. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és betegek számára.

TROPON-KARLSBADI-

KÉTSZERSÜLT zsirtalan és azért igen könnyen emészthető sütemény gyöngygyomruak számára.

TROPON-DIABETIKUS-

KÉTSZERSÜLT elenyésző cse-
talma és nagy fehérsége miatt a cukorbetegség legjobban tápláléka. 337-1

Minden gyógyszerárúban kaphatók.

Utbaigazítást ad: **Dr. RÖDER ÉS TÁRSA**

Dr. LÁSZLÓ FRIGYES, osztr. magy. Tropon és Budapest, VI., Gyár- táplisz-gyári utca 7. Klosterneuburg—Bécs.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

535

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.